Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ № 224 (9720). • 1989 йил 24 ноябрь • жума • Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитетида учрашув

22 ноябрь куни КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев КПСС Марказий Комитетида ҳозирги вақтда Москвага келиб, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий Фанлар академиясида малака ошириш курсларида ўқиётган иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка ва область партия комитетларининг агросаноат комплекси масалалари билан шуғулланувчи секретарлари билан учрашди.

Ҳозирги аграр сиёсат, қишлоқда янги иқтисодий муносабатларни ўзлаштириш мамлакат озиқ-овқат комплекси тараққиётини кадрлар билан, ташкилий жиҳатдан ва ресурслар билан таъминлаш масалалари хусусида рўй-рост, қизғин фикр алмашув бўлди. КПСС Ростов область комитетининг секретари В. М. Губский, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Камай, КПСС Приморье ўлка комитетининг секретари В. В. Зорин, Украина Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Гринцов, КПСС Олтой ўлка комитетининг секретари Г. А. Сивченко, КПСС Мурманск область комитетининг секретари Е. Б. Комаров, КПСС Краснодар ўлка комитетининг секретари В. П. Бражник, Қозоғистон Компартияси Жамбул область комитетининг секретари В. Ф. Чернов, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари И. С. Силаев ва П. И. Мостовой ўз фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Шундан кейин М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Учрашувда Е. К. Лигачев, Е. С. Строев, Г. И. Усмонов қатнашдилар.

(ТАСС).

Бир неча номзоддан танлаб олишмоқда

18 ФЕВРАЛЬ — ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ ноҳия ва шаҳарларида жумҳурият халқ депутатлиги, ҳамда маҳаллий Советлар депутатлигига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда.

● Тошкент ноҳиясидаги 181-Навоий сайлов мавзесидаги Навоий номли колхоз аъзоларининг шу муносабат билан ўтказилган йиғилиши юқорида номи келтирилган хўжалик раиси Ғани Валиев билан бригадир Деҳқонбой Муҳаммадовларни вилоят Совети депутатлигига номзод қилиб тавсия қилди. Овоз бериш якунларига кўра 99 фоиз овоз олган Ғани Валиев вилоят Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

— Раис номзодини кўрсатганимизнинг сабаби шуки, унинг вилоят Советидаги фаолияти даврида ўзининг шахсий фикри ва қарашларини рўй-рост айта олишини, керак бўлганида бизнинг манфаатларимизни ҳимоя қила олишини биламиз, — дейишди йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар.

● Шунингдек, 20 ноябрь куни Ангрендаги 65-сайлов мавзесида бўлган йиғилишда ҳам кимнинг шаҳар Совети депутатлигига номзод бўлиши белгилаб олинди. Бу ерда ўтказилган йиғилишнинг ибратли томони шундаки, шаҳарликлар ўз номзодларини кўрсатишда демократиянинг қонун-қоидаларига амал қилишди. Улар Абдукарим Худойқуловни беш нафар муқобил номзоднинг ичидан танлаб олишди. Мажлисда сўзга чиққанларнинг ҳаммаси у ҳақда фақат яхши гапларни айтдилар.

Номзодлар кўрсатилаётганлиги ҳақида сўз борар экан, шу нарсани алоҳида таъкидламоқчимизки, жумҳурият халқ депутатлигига номзодлар кўрсатишда қатнашаётган сайловчиларнинг аксарият кўпчилиги бу муҳим масалага бефарқ, лоқайд муносабатда бўлаётганликлари яққол сезилиб турибди. Чунончи, меҳнат коллективлари йиғилишларининг биронтасида ҳам муқобил яъни бир нечта номзод таклиф этилаётгани йўқ. Биринчи бўлиб кўрсатилган номзод ҳақида 3—4 киши бир-икки оғиз гапириб, шу билан жумҳурият Олий Совети депутатлигига кимни номзод қилиб кўрсатиш масаласи ҳал қилиб юборилмоқда. Ҳолбуки, ҳар қандай коллективда халқнинг мухтор вакили бўла оладиган иқтидорли кишилар ягона эмас, албатта.

● ТОВОҚСОЙДАГИ рўзғор химияси ишлаб чиқариш бирлашмасининг тикувчиси Галия Аширалиева нормани доим 110 фоиздан бажармоқда. Айни вақтда мураббийлик ҳаракатида фаол қатнашаяпти.

В. Портнов сурати.

ҲАМЖИҲАТЛИК АСОСИДА

Пискент район партия комитетида ўтказилган давра суҳбатидан мақсад — районда истиқомат қиладиган партия ходимлари билан Тошкент шаҳри ва пойтахт области олий ўқув юртлари студентларининг биргаликдаги ҳаракат программасини ишлаб чиқишдан иборат.

Районда ўнлаб ихтисосларда малакали кадрлар етишмайди. Районимизнинг кўпгина йигитлари институтларни тамомлагандан кейин бу ерга қайтиб келмайдилар, — дейди Пискент район партия комитетининг биринчи секретари Т. Холбоев. — Бунда студентлар билан мустаҳкам алоқа боғлаб туриши, турли ташкилий масалаларни ҳал этишда уларга ёрдам бериши лозим бўлган партия ходимлари айбдордирлар.

Пискентда ўтказилган ана шу учрашувга олий ўқув юртлари студентлари ва ўқитувчиларидан 60 дан ортиқ киши келди. Фикрлашув ошкора бўлди, ғоят хилма-хил масалалар: бўлажак мутахассисларни район хўжаликлари учун лойиҳалар ва ишланмалар бажаришга жалб этиш, уларнинг ижтимоий ҳаётдаги иштироки масалалари ўртага қўйилди. Учрашув қатнашчилари «Пискент» совхозида, «Гулистон» ва Калинин номли колхозларда бўлиб, хўжаликлар ишнинг илғор методига амалда қандай ўтказилаётганлиги, ижтимоий масалалар қай тариқа ҳал этилаётганлиги билан танишдилар. Кўпгина студентларни бўлинмаларнинг раҳбарлари диплом ёқлаб олгач, хўжаликка ишга келишга таклиф этдилар.

(ЎзТАГ мухбири).

ТАШРИФ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Совет Иттифоқи билан Канада ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларга янги омил бахш этилди: 22 ноябрь куни Москвада Канада-Совет амалий кенгаши тузилгани тўғрисида таъсис ҳужжати имзоланди. Маросимда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков ва Канада Бош министри Б. Малруни иштирок этдилар. Ҳукумат бошлиқлари шу муносабат билан сўзлаган нутқларида СССР билан Канада ўртасида амалий ҳамкорлик, савдони кенгайтиришга, адлия соҳасидаги алоқаларни ривожлантиришга, савдо-сотиқ ахборотини тўплашда, семинарлар ва кўргазмалар ташкил этишда, пайдо бўлаётган муаммоларни ҳал этишда ёрдам бериши лозим бўлган ана шу ноҳукумат ташкилотининг тузилиши муҳимлиги таъкидланди.

Шу куниёқ Б. Малруни Совет ва Канада савдо-саноат доиралари вакиллари билан учрашди. У «Спорт ҳамма учун» Совет-Канада мусобақалари иккинчи босқичининг Қизил майдонда очилиши маросимида иштирок этди.

* * *

Кечқурун Канада Бош министри Москвадан Киевга жўнаб кетди. Аэродромда меҳмонни ва унинг рафиқасини Н. И. Рижков рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ЎН ИККИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўн иккинчи сессияси 1989 йил 25 ноябрь эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари 24 ноябрда соат 10 дан 19 гача Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида ва 25 ноябрь куни эрталаб соат 8 дан 30 минут ўтгандан бошлаб Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 25 ноябрь соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг мажлислар залида бўлади.

• Агросаноат бўлимида

ҲОСИЛ ОТРЯДИ ҲАРАКАТДА

Колхоз бу йил 600 гектар майдонда пахта етиштирган эди.

— Режамизни бироз кечикиб бўлса ҳам 103 фоиздан ошириб бажардик, — дейди колхоз раиси М. Аҳмаджонов. — Тўғрисини айтиш керак, Фарғонадаги бўлиб ўтган воқеаларнинг таъсири бизда ҳам билинди. Айни иш қизғин пайтларда кўпгина месхети турклари кетиб қолишди. Бу дала ишларнинг анча маҳалгача ўлда-жўлда қолишига сабаб бўлди. Лекин кўпчилик астойдил меҳнат қилди. Далаларда мўлжалдаги ҳосилни етиштирдик.

Колхозда ишлар конвейер усулда олиб борилмоқда. Бир томонда кўсак териш машиналари ишлаб турди. Ҳар куни озми-кўпми хом ашё қабул пунктларига жўнатилмоқда. Ҳосилдан бўшаган ерлар эса пешма-пеш шудгор қилинмоқда. Бу иш учун 10 та трактор ажратилган. Ҳар куни 50—60 гектар ер ҳайдалмоқда. Шу ойнинг охиригача шудгорлашни тугаллашга ҳаракат қилмоқдалар.

Мутахассислар тажрибакорлар билан биргаликда ерни соғломлаштириш тадбирларини белгилаб чиқишди. Шу туфайли кузги-қишки юмушлар картограмма асосида олиб борилмоқда.

Олди бригадалар ҳосилдорликни 38 центнерга етказишган. Лекин маълум бўлишича хўжаликда 200 гектарга яқин ернинг унумдорлиги пасайган. Энг биринчи навбатда ер ҳайдашдан олдин ана шу майдонларга гектарига 30—50 тоннадан ҳисоблаб гўнг солинмоқда.

Умуман хўжалик деҳқонлари бундан буён кўпроқ маҳаллий ўғитдан фойдаланишга аҳд қилганлар. Шу мақсадда «ҳосил отряди» тузилган. Бу уюшмага иккита юкловчи агрегат, 2 та юкни ўзи ағдарадиган машина, кажаваси бор 10 та трактор бириктиб қўйилган. Уюшма аъзолари ҳар бир қулай фурсатдан, имкониятдан фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар. Колхоз фермаси ва маҳаллалардан ташиб келтирилаётган маҳаллий ўғит дала бошига олиб чиқилмоқда. Бир қисми ерга солинмоқда, қолгани эса ерга кўмилиб чиритиб қўйилмоқда.

— Ҳозиргача ҳаммаси бўлиб далага минг тоннадан ортиқ ўғит чиқарилди, — дейди уюшма бошлиғи, хўжаликнинг ўсимликларни ҳимоя қилиш бўйича агрономи Саидаҳмад Юсупов. — Биз бу ишни кундан кунга кучайтирмоқдамиз.

Хўжаликда катта-катта майдонларда сабзавот ҳам етиштирилди. Бу соҳадаги режани бажариш учун зарур чоралар кўрилмоқда. Кечки карам, турп, шолғом, ошқовоқ ва бошқа экин ҳосилини йиғиб-териб олиш тугалланмоқда.

Шу билан бирга парникларда эрта баҳорда далага чиқариб экиш учун кўчат тайёрлаш ҳам бошлаб юборилди. Қиш мавсуми деҳқонлар учун иш мавсуми эканлигини ҳар бир соҳада кўриш мумкин.

Колхоз меҳнаткашлари йилни муваффақиятли якунлаш, Озиқ-овқат программасининг бажарилишига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Н. ИСАЕВ,
Янгийўл райони.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ТАШАББУС МАЪҚУЛЛАНДИ

Вилоят партия комитетининг навбатдаги бюро мажлисида вилоятда ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштиришга қаратилган биринчи галдаги тадбирлар кўриб чиқилди.

Чирчиқ шаҳар саноат корхоналари ва ташкилотлари директорлар кенгашининг ҳуқуқ-тартиботни бузувчиларга қарши курашни кучайтириш, уюшқоқлик ва тартибни мустаҳкамлаш, ички ишлар органлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш юзасидан зарур чоралар кўриш бўйича Тошкент вилояти меҳнат коллективларига мурожаати маъқулланди.

Бюрода Ўзбекистон ССР ва маҳаллий Советлар халқ депутатларига бўладиган сайловга ҳозирлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ асосий ташкилотчилик ва мафкуравий ишлар плани тасдиқланди.

Вилоятнинг хўжалик ва ижтимоий-сиёсий ҳаётига оид бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

ҒОЛИБГА—АВТОМОБИЛЬ

● БЎСТОНЛИҚ. Ноҳия ижроия комитети ташаббуси билан йўл бекатларини жиҳозлашни яхшилаш мақсадида махсус конкурс ташкил этилганди. Конкурсга саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари жалб этилди. Улар жорий йилда ноҳия ҳудудидаги ўнга яқин автобус бекатларини қуриб, жиҳозлашди. Конкурс комиссияси Ғазалкент шаҳар «Новый город» маҳалласида қурилган автобус бекатига юқори баҳо бериб, унинг бунёдкорларини енгил автомашина билан мукофотлади.

Ф. НУРМАТОВ.

ЕР ҲАЙДАШ ҚАНДАЙ БОРМОҚДА?

ДЕҲҚОНЧИЛИК йили якунланмоқда. Катта меҳнат эвазига етиштирган ҳосилларини йиғиб-териб олган пахтакорлар, сабзавоткорлар янги мавсумга тайёргарликни авж олдириб юбордилар.

Ҳозирги кунда уларнинг асосий диққат-эътибори кузги-қишки тадбирларни маромида ва сифатли бажаришга қаратилгандир. Ер ҳайдаш бу соҳадаги тадбирларнинг энг муҳими ва ҳал қилувчисидир.

Областимизда ҳаммаси бўлиб 260 минг гектар экин экиладиган ва ҳайдалиши зарур бўлган майдонлар бор. Илғор хўжаликлар халқимизнинг ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг юз ҳайда деган нақлига амал қилган ҳолда иш олиб бориб яхши натижаларга эришмоқдалар. Ҳозиргача областимизда 200 минг гектарга яқин майдон ҳайдаб бўлинди. Ҳар куни 1600—1700 трактор ишлаб турибди. Ҳар бир ҳайдов тракторининг кунлик иш унуми ўртача 5 гектарни ташкил этмоқда.

Айниқса, пахта далаларида иш қизғин. Ҳосилдан бўшаган 70 минг гектар майдоннинг ғўзаси майдаланиб ҳайдалди. Ҳайдаш олдидан ҳар гектар ерга ўрта ҳисобда 300 килограммдан аммофос ва калий ўғити солинмоқда. Бу ишлар картограмма асосида ташкил этилаётир.

• Дала ишлари кундалиги •

Мутахассисларнинг тавсиясига биноан унумдорлиги паст ҳисобланган 8,5 минг гектар майдонга гўнг чиқариб солинди.

Иш пухта ташкил этилган, техникалар яхши жиҳозланган, механизаторларга шароитлар яратиб берилган районларда ер ҳайдаш суръати юқори бўлмоқда. Бунга Оққўрғон, Коммунистик, сабзавоткор районлардан Бўстонлиқ районини мисол қилиб келтириш мумкин.

Афсуски айрим районларда кузги шудгорнинг қадрига етилмаяпти. Фурсат бой берилмоқда. Айниқса, Оҳангарон райони бу соҳада орқада қолмоқда. 21 ноябргача бўлган маълумотга қараганда бу районда бор-йўғи 39 процентга яқин экин экиладиган майдон ҳайдалган, холос. Янгийўл, Тошкент районларининг деҳқонлари ҳам бу муҳим агротехник тадбирни амалга оширишда сусткашлик қилмоқдалар.

Нега? Ахир куз яхши келаяпти-ку. Техникадан ҳам нолиб бўлмайди. Механизатор кадрлар ҳам етарли. Бизнингча ҳамма гап шундаки хўжалик раҳбарлари, мутахассислар ишни пухта ва режали ташкил этолмаяптилар. Жойларда ер ҳайдашнинг борориши назорат қилинмаяпти. Кўпгина раҳбарлар ҳали вақт эрта, деб хотиржамликка берилганлар. Бу аҳволда кўзланган мақсадга эришиш қийин. Ахир об-ҳавонинг бундан буён ҳам яхши келади деб ҳеч ким аниқ бир кафолат беролмайди-ку! Кейинги пушаймондан фойда йўқ. Қолаверса кузги-қишки тадбирларни ўтказиш билан боғлиқ бўлган бошқа ишлар ҳам кўп. Ариқ-зовурларни тозалашни ҳам бошлаб юбориш керак. Сабзавоткор хўжаликларда, айниқса, ҳар бир кун ғаниматдир. Ҳали кечки экинларнинг маълум қисми далада ётибди. Уларни йиғиштириб олишга ҳам улгуриш зарур. Бунинг устига эртаги экинлар учун сабзавот кўчатларни тайёрлашга киришадиган вақт ҳам етиб келди.

Келгуси йил ҳосил хирмонининг баракаси айни кунларда яратиладиган заминга боғлиқдир. Бу заминнинг пухта ва ишончли бўлиши учун эса шу кунларда қайғуриш, энг биринчи навбатда ер ҳайдашни узоғи билан 1 декабргача тугаллаш зарур.

АГРОСАНОАТ БЎЛИМИ.

• Қишлоқ мухбирларимиз ёзадилар

ТАДБИРКОРЛИКДА ГАП КЎП

ЎША табиий офат юз берган куни Чиноз ноҳиясидаги С. Раҳимов номли колхознинг Рўзимуҳаммад Раҳмонов бошлиқ бригада даласида бўлган киши уларнинг бугунги меҳнат натижаларига ишонқирамаслиги ҳам мумкин. Зеро, ҳақиқатан ҳам бемаврид совуқ юз фоиз униб чиққан ғўза ниҳолларини бир кечада ер билан битта қилиб кетган эди. 1-Май кунидаёқ 70 гектар майдонга қайтадан барака уруғи қадашни бошлаб юборишди. Бу иш уч кунда якунланди. Лекин ғўзанинг ривожи ўтган йилга нисбатан кам деган, да йигирма кун орқада эди.

Тадбиркорлик, фидокорона меҳнат ўзининг самарасини берди. Далаларда мўл ва эртаги ҳосил етиштирилди. Йиғим-теримни ҳам пухта ташкил этишди. Мана натижа, Ҳосилдорлик гектар бошига 30 центнердан ошди.

А. ОБИДОВ.

ИШНИ ТЎХТАТИШМАЯПТИ

ДЕҲҚОНЧИЛИКДА ҳар бир тадбирни ўтказишнинг ўз мароми бўлади. Маматқул Абдураҳимов бошлиқ бригада аъзолари ана шунга қатъи амал қилишади. Шунинг учун ҳам улар Янгийўл ноҳиясидаги «СССР 60 йиллиги» колхозида пахта теримига биринчи бўлиб киришиб, йиллик режаларини ва мажбуриятларини барвақт бажардилар. Энг муҳими ҳосилнинг 70 фоизи юқори навларга сотилди.

Бу бригадада айни кунларда ҳам иш тўхтатгани йўқ. Ҳосилдан тозаланган майдонларда кузги тадбирлар бошлаб юборилди. Механизаторлар Юсуф Мамараҳимов, Ўриш Турғунов, колхозчилар Очилой Саматова, Каромат Эгамбердиева, Дилором Саидова ва Анорхон Суяровалар дала ишларини бажаришда барчага ўрнак бўлишмоқда.

М. ТУРҒУНОВА.

31 ЦЕНТНЕРДАН ОШИРИШДИ

ЯҚИНДА Пискент ноҳиясидаги «Пискент» совхозининг Баҳром Дўнгбоев бошқарувчилик қилаётган 4-бўлими далаларида бўлдик. Ўшанда сўнгги чаноқлардаги ҳосил йиғиб-териб олинаётган эди. Бўлим бошқарувчиси натижани сарҳисоб қилди. Бу 450 гектар майдоннинг ҳар гектаридан режадаги 28,4 центнер ўрнига 31 центнердан ҳосил йиғиштириб олинганлигини кўрсатди. Деҳқончилик учун мураккаб келган йилда бу яхши натижа албатта.

Сўнгги йилларда бўлимда меҳнатни ташкил этишнинг илғор усуллари дадил жорий этилмоқда. Мавжуд техникадан тўла қувват билан фойдаланилмоқда. Масалан, етиштирилган ҳосилнинг 80 фоиздан ортиғи машиналар ёрдамида териб олинди. Мана шуларнинг ҳаммаси муваффақият келтирмоқда.

Биз даладан қайтар эканмиз, бўлимнинг Алимбой Турдиев, Анвар Назаров, Тошмурод Одилов сингари ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларда шудгорлаш ҳам бошлаб юборилганлигини кўрдик.

С. АҲМЕДОВ,

* * *

ШУНИНГДЕК, редакциямизга Бекобод ноҳиясидан З. Ялғашева, ғалабалик О. Сўпихонов, пискентлик И. Алиқулова, бекободлик Т. Усмонов ва Ш. Қозоқбоева ҳамда Орджоникидзе ноҳиясидан Т. Қодиров ўртоқлар ҳам қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг фидокорона ишлари ҳақида ҳикоя қилувчи хат-хабарлар йўллашган.

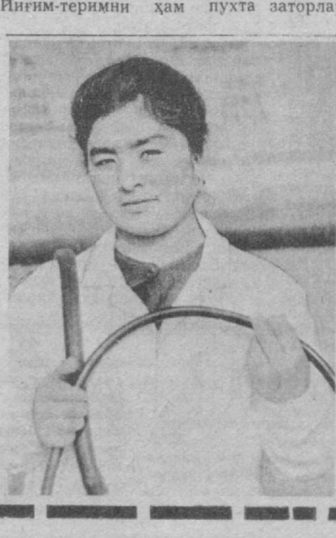

● ПИСКЕНТ районидаги «КПСС XXVI съезди» совхозида илғор чорвадорлар кўп. Ана шулардан бири Қундузой Тожиқуловадир (чапда). У айни кунларда қарамоғидаги 20 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 10 литрдан ошириб сут соғиб олмоқда. Ферма бузоқбоқари Тожинниса Мирзаева (ўнгда) ҳам қарамоғидаги 110 бош бузоқни келини Гулчеҳра билан парвариш қилиб юқори натижаларга эришмоқда.

А. ИКРОМОВ сурати.

БЕВОСИТА МУЛОҚОТ

29 ноябрь соат 20 дан 30 минут ўтганда «Тошкент» студияси Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун кўрсатувлар программаси бўйича **«XIV уюшмалараро Тошкент вилояти касаба уюшмалари конференцияси олдидан»** деган мавзудаги кўрсатувни намойиш этади.

Тошкент вилояти касаба уюшмалари кенгаши ходимлари Сизни эфир орқали бевосита мулоқотга таклиф этадилар.

«Тошкент» студиясининг қуйидаги телефонлари орқали қўнғироқ қилишингиз мумкин: 41-00-01, 41-92-76, 41-92-79, 41-01-62.

Тошкент вилоят касаба уюшмалар кенгаши.

КАТТА МАБЛАҒ АЖРАТИЛДИ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тупроқшунослик ва агрохимия илмий текшириш институти лабораторияларида суғориладиган ерлар юзасини ўрганиш борасида тадқиқотлар олиб борилмоқда. Ана шу изланишлар жойларда геоэкологик ландшафт бўйича программа тайёрлаш учун илмий-амалий манбалар бўлиб хизмат қилаётир.

Жумҳуриятимиз пойтахтининг экологик программасини тузиш муносабати билан илмий муассаса ландшафт геоэкологияси бўйича кузатишларни бошлаб юборди. Атроф-муҳитнинг софлиги учун кураш билан боғлиқ бундай тадқиқотлар «Красноholмскгеология» геологик бирлашмаси билан илмий ҳамкорлик ҳолида олиб борилмоқда. Мазкур бирлашма ўз бюджетидан радиологик кузатишлар ўтказиш учун катта маблағ ажратди. Бу пуллар 250 таноб майдонда кузатиш ва тажриба ишларини олиб бориш учун сарфланади.

С. ОДИЛОВА.

18 ФЕВРАЛЬ
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

• СССР халқ депутатининг қабулхонасида •

ҲАР КИМ ЎЗ ИШИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНСИН

ДЕПУТАТ ким, деган саволга турлича жавоб олиш мумкин. Кимдир сиёсатчи дейди, кимдир ҳокимият деб жавоб беради, яна биров елкасини қисиб, билмаслигини айтади. Шу савол агар ўзимизга берилса, депутат ўнлаб мутасадди ташкилотлар, масъул раҳбарлар бажармай ташлаб қўйган ишлар учун бош қотиришга мажбур киши, дейишимиз мумкин ва бу беҳуда бўлмайди, албатта. Яқинда СССР халқ депутати В. Золотухиннинг қабулхонасида бўлганимизда ана шу фикрга келдик.

Сайловчилар унинг қабулига турли-туман шикоятлар билан келишади, назаримизда бундай арзлар маълум доирада айланиб, муайян тартибда бир-бирини такрорлаётгандек туюлди. «Уй олишга ёрдам беринг», «Москва касалхоналарига йўлланма керак», «Москвич» эмас «Жигули» олмоқчиман», «Ҳожатхонамизнинг қувуридан сув оқиб кетяпти», «Оддий нафақа керак эмас, меҳнат ветерани бўлмоқчиман» ва ҳоказо. Уйининг полига ленолиум солиб бермаганликлари учун СССР халқ депутатларининг бўлажак съездига, КПССнинг XXVIII съезди, шахсан М. С. Горбачевнинг ўзига, ниҳоят Бирлашган Миллатлар Ташкилотигача арз қилажакларини айтганлар ҳам бўлди.

Бундай аҳволдан азбаройи асабийлашганимиздан сайловчиларимиз жумҳурият ва бутун жамоат турмушига оид муаммолар билан қизиқишмайди, кўпроқ ўзларини ўйлашади, ўзгаларнинг ҳаёти билан эса ишлари йўқ, дейишимиз мумкин. Лекин...

Уй ололмай оилангиз билан ертўлада яшаётган экансиз, 30 йилдан бери сурункали ҳасталик билан оғриб, назарингизда шифокорлар касалингизни нотўғри номлаб, сизни руҳий беморга чиқаришган ва бундайин касаллик ёзилган тиббий варақа билан сизни ҳеч қаерда ишга олишмаётган экан, бундай ҳолда ўзингизнинг ташвишингиз билан бўлиб бошқа ҳамма нарсани унутишингиз тайин.

Энди шундай савол туғилади. Нима учун одамлар ўзларининг катта-кичик ташвишлари билан ноҳия, шаҳар, жумҳурият Советлари депутатларини четлаб, айнан СССР халқ депутатининг олдига келишяпти? Билишимизча бунинг сабабларидан бири — бизда кўп йиллардан буён шаклланиб келаётган, мустаҳкам бир тушунчанинг борлиги ва барқарорлигидадир: яъни — арз қилган одаминг қанчалик «катта» бўлса шикоятинг шунчалик тез битади. Бундайин аҳволнинг мавжудлигини инкор этиб бўлмайди ва кишиларнинг энг юқори идораларга ёки Бирлашган Миллатлар Ташкилотигача шикоят ёзмоқчи бўлишлари, ёзишлари ҳам мана шундан. Аслини олганда улар арз қилаётган нарса майда, шу жойнинг ўзидаёқ ҳал қилиниши мумкин.

Юқоридаги сатрбошимизнинг сўнгги жумласини ёзганимизда биз қўйган саволда иккинчи сабабнинг ҳам борлиги кўриниб қолди: кишилар маҳаллий ҳукуматга, унинг шикоятга қулоқ тутган тақдирда ҳам арзгўйнинг ишини битириб беришига ишонишмайди. Бу эса ўз навбатида биздаги ҳокимиятнинг ҳаддан ташқари марказлашганлигидандир. Аслида вилоят Совети ижроия Комитетининг раиси ўзи раҳбарлик қилаётган худудда қанчалик мавқега эга бўлса, қишлоқ Совети раисининг ҳам ўз худудидаги мавқеи ана шундан кам бўлмаслиги керак. У ўз худудидаги исталган масалани ҳал қила олсин. Ҳозир эса бунинг тескарисини кўриб турибмиз. Шунинг учун ҳам кишилар катта ташкилотларга арз қилишади, каттароқ раҳбарларга ёзишади. Чунки маҳаллий Советлар ўз худудларидаги ягона ҳоким ташкилот эмас. Улар илтимосчиларга, сўровчиларга айланиб қолишган. Мана шунинг учун ҳам бугун маҳаллий Советларнинг ҳуқуқларини уларнинг ўзларига қайтариб бериш масаласи қўйиляпти. Токи ҳамма ўз иши билан шуғулланмас экан СССР халқ депутатлари ва нафақат улар, бошқалар ҳам вилоят ноҳия, қишлоқ Советлари депутатларининг вазифаларини бажаришга, ўзларининг асосий ишларидан чалғишга мажбурдирлар.

Бизни ўйлантираётган масалаларнинг навбатдагиси — кишиларимизда худбинликнинг тобора кўриниб қолаётганлигидир. Арз билан келган сайловчилардан бири машина олиш учун навбатда 169-бўлиб турганлигини ҳеч ҳазм қила олмаяпти. Йўқ, мен биринчи бўлиб машина олишим ва айнан «Жигули» беришлари керак, деб талаб қилади. Иккинчи бири ўзининг оддий нафақахўр эмас, меҳнат ветерани бўлишини истайди. Ҳатто, ўзи ишлаган корхонада уни бунга лойиқ кўришмаган бўлишса-да. Бундайин сайловчиларнинг арз билан келишларига сабаб — улар ўзлари ишлаётган ташкилотларга СССР халқ депутати орқали таъсир қилишга уринмоқчи ва шу йўл билан мақсадларига эришмоқчи бўлишади. Гуручнинг курмаксиз бўлиши қийин. Лекин курмакнинг камроқ бўлгани маъқулроқ экан.

Шу куни юздан зиёд сайловчи Владимир Золотухиннинг қабулида бўлди. Арзгўйлар сони икки юздан ошган, қабул тунги соат 12 гача давом этган пайтлар ҳам бўлган. Агарда маҳаллий Советлар яхши ишлай олганларида мана шу юз — икки юз одам вақтини бекорга ўтказмаган, шунингдек, депутатнинг ҳам вақтини олмаган бўларди. Яна қайтарамиз, қачонки бизда ҳамма ўз иши билан шуғулланмас экан ўз иши билан шуғулланиши керак бўлган бошқаларнинг вақти ҳам, асаби ҳам қақшаб, тугаб бораверади.

Мақоламизни тугатишдан олдин халқ депутати В. Золотухиннинг Тошкент шаҳар Куйбишев ноҳия Совети ижроия комитетидаги қабулхонаси хусусида бироз тўхталмоқчимиз. Қабулхона эшигида бирор кўрсаткич, қабул қилиш вақтлари ёзилган лавҳа йўқ. Юзлаб одамлар унинг қабулига кириш учун навбат кутиб турадиган даҳлизда иккитагина курси турибди. Депутатнинг котиби Маъмура Усмонованинг гапига кўра ижрокомдаги ўртоқлар «сизлар жиҳозларни топинглар, биз пулини ўтказамиз» дейишибди...

Мақоламизни икки оғиз сўз билан хулосалаш лозим экан, айтмоқчимизки, ҳокимият Советларники ва фақат уларники бўлиши керак. Шунда кўпгина муаммоларни ҳал қилса бўлади.

Р. ХУДОЁРОВ.

ТЕЖАМКОРЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

ХАЛҚ депутатлари Тошкент вилояти шўроси ижроия шўъбаси ва касаба уюшмалари Тошкент вилояти кенгаши Тошкент энергия системаси тармоғига уланган саноат ишлаб чиқариш бирлашмалари (комбинатлари) ва корхоналарининг 1989 йилнинг III кварталида электр энергиясидан тежаб фойдаланиш бўйича социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқди.

Олмалиқ рўзғор химияси заводи (директори З. Г. Оник, партия ташкилоти котиби В. М. Водясов, касаба уюшмаси шўъбаси раиси Л. М. Мироненко, бош энергетик В. А. Райков ўртоқлар) социалистик мусобақа ғолиби деб топилди. Корхонага халқ депутатлари вилоят шўроси ижроия шўъбаси ва касаба уюшмалари Тошкент вилояти кенгашининг кўчма Қизил байроғи ҳамда 800 сўм пул мукофоти берилди. Корхонада ишлаб чиқариш программаси 101,3 фоиз қилиб адо этилиб, электр энергиясини нормадагига нисбатан 39,0 минг киловатт-соат иқтисод қилишга эришилган.

Иккинчи ўрин ва 800 сўм пул мукофоти Тўйтепа металл конструкциялари заводига (директори Н. П. Гайдук, партия шўъбаси котиби С. Н. Назимов, касаба уюшмаси шўъбаси раиси Н. С. Ким, бош энергетик Г. С. Тен ўртоқлар) берилди. Бу коллектив ишлаб чиқариш программасини 106,9 фоиз бажариб, электр энергиясини белгиланганига нисбатан 30,0 минг киловатт-соат иқтисод қилиб қолишга эришган.

Учинчи ўрин «Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ангрен энергетика бошқармасига (директори Ю. В. Федотов, партия ташкилоти котиби В. П. Бунин, касаба уюшмаси шўъбаси раиси К. Ф. Хохлачев ўртоқлар) берилди. Мазкур коллектив ишлаб чиқариш программасини 103,1 фоиз қилиб адо этгани холда электр энергиясидан тежамли фойдаланишда энг юқори кўрсаткичга эришганлиги учун 1200 сўм миқдоридаги пул мукофоти билан тақдирланди. Бошқармада 758,1 минг киловатт-соат электр энергияси иқтисод қилинди.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати ҳамда Қибрай салқин ичимликлар комбинати коллективларининг социалистик мусобақа шартларини бажариш бўйича яхши ишлаганлиги таъкидланди.

Вазифалар белгилаб олинди

Тошкент вилояти ва шаҳар ноҳиялари комсомол шўъбаси биринчи котибларининг куни кеча бўлиб ўтган анжумани турли ташкилий масалалар билан бир қаторда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва маҳаллий Советларга бўладиган сайловлар муносабати билан комсомол ташкилотларининг вазифаларини белгилаб олишга бағишланди.

Комсомолга кирувчиларнинг сони йилдан йилга камайиб бораяпти, уюшманинг ичидаги тартиб билан ҳам мақтаниш қийин. Ташкилотнинг ёшлар орасидаги ҳозирги обрўси аввалгидек эмаслигини йиғилиш қатнашчиларининг ўзлари ҳам эътироф этишди.

Мисол келтирадиган бўлсак, вилоятимиз бўйича комсомолга кирганлар сони шу йилнинг ўзида 32000 аъзога камайди. Бу миқдор айниқса Тошкент шаҳрининг ҳисобига янада кўпайяпти. Нима бу, қонуниятми? Мажлис қатнашчилари бунинг сабабларидан бири қилиб, кўпгина ноҳиялар комсомол комитетлари котибларининг мактабларда, билим юртларида иш олиб бориш нари турсин, ҳатто ўша мактаб, билим юртларининг қаерда жойлашганлигини ҳам билмасликларини кўрсатишди. Ишга бундай ёндашувнинг оқибатини изоҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ.

Юқорида айтганимиздек, йиғилиш иштирокчилари кўриб чиқишлари лозим бўлган навбатдаги энг муҳим масалалардан бири — бўлажак сайловлар ва ноҳия комсомол ташкилотлари котибларининг бу тадбир билан боғлиқ вазифалари бўлди. Комсомол котиблари бу масала юзасидан ўзлари тушунмаган кўпгина саволларга жавоб олишди, ҳаракат дастури билан танишишди. Вазифалар қандай бўлишидан қатъий назар, асосий ва энг муҳими — жумҳурият Олий Совети депутатлиги ва маҳаллий Советлар учун энг муносиб номзодларни танлаб кўрсатиш, ёшларнинг муаммоларини ҳал қилишда дадиллик кўрсата оладиган ишчан ва ташаббускор йигит-қизларни сайлай билишдан иборатдир.

(Махсус мухбиримиздан).

ҚАЙТА ИШЛАШ САНОАТИ ҚУРИЛИШЛАРИДА

СУБУТСИЗЛИК

• «Тошкент ҳақиқати» бонг уради

КЕЙИНГИ йилларда жумҳуриятимиз пойтахти аҳолисининг эҳтиёжларини ҳисобга олиб, алкоголсиз ичимликлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эътибор кучаймоқда. Шу мақсадда қайта ишлаш саноати тармоқларида янги-янги қувватлар барпо этиляпти, мавжуд корхоналар реконструкция қилинмоқда, уларда янги, замонавий ишлаб чиқаришлар ташкил қилинмоқда.

Қатор корхоналар қатори Тошкентдаги иккинчи пиво заводида ҳам шундай жараён бормоқда. Замонавий фан-техника ютуқлари асосида ускуналанадиган йирик линия қурилиши бошлаб юборилди. Бу ерда уч хил салқин ичимлик, турли хил мевалар, шу жумладан субтропик мевалар шарбати асосида «Мааза», «Лимка», «Ғазед спот» ичимликлари тайёрлашни йўлга қўйиш назарда тутилган. Уни ўрнатиш ва ўзлаштиришда қатор хорижий мамлакатлар — Ҳиндистон ва Италия иштирок этади. Шу ҳақда уларнинг қатор фирмалари билан битим тузилган.

Бу хайрли иш қандай бораётганлиги кўпчиликни қизиқтиради, албатта. Шу мақсадда линия қурилаётган майдонда бўлганимизда ачинарли аҳволнинг устидан чиқдик. Ҳамма юмушлар ўлда-жўлдалиги кишини ранжитади. Монтаж ишлари ҳали у ёқда-турсин, ҳали янги линия ўрнатиладиган биноларни қуриш бўйича катта ҳажмдаги ишлар амалга ошмаган. Ваҳоланки, бундай ишлар аллақачонлар тугатилган бўлиши керак эди.

Янги қувватларни барпо этишга ўтган йилнинг октябрь ойида киришилганди. Белгиланган режага мувофиқ комплекснинг дастлабки навбати бир йил давомида қуриб битказилиши ҳамда дастлабки салқин ичимликларни меҳнаткашлар дастурхонига тортиқ қилиши керак эди. Муддат ўтиб кетган бўлса ҳам унинг ишга тушишидан дарак йўқ. Қурилиш ишларининг ҳозирги ниҳоятда суст суръати давом этадиган бўлса, уни олиб боришда туб ўзгариш қилинмаса комплексни қўяверинг, ҳатто унинг биринчи навбати ҳам ҳали-бери ишга тушмаслиги турган гап.

Бундай аҳвол, аввало қурилиш ташкилотлари раҳбарлари турғунлик йилларидан «мерос» бўлиб қолган лоқайдлик, бепарволик гирдобидан ҳали ҳам халос бўлмаганликлари оқибатида содир бўлмоқда. Уни бошқача изоҳлаш мумкин эмас. Чунки қурилиш ташкилотлари, айниқса бош пудратчи ҳисобланган «Узагропромстрой»нинг биринчи қурилиш тресте раҳбарлиги бу муҳим иншоот қурилишига, унинг аҳамиятига етарли эътибор бермаяпти. Зарур миқдорда ишчи кучи, қурилиш материаллари ажратилмаяпти.

Улар қурилишда содир бўлган бундай аҳволга турли асоссиз баҳоналарни рўкач қилиб кўрсатишади. Трест бинокорлари фақатгина бу ерда эмас, қатор бошқа иншоотлар қурилишида ҳам қатнашаётганликларини, бундай қурилишлар бутун жумҳуриятимиз вилоятларида борлигини, шу сабабли ишчи кучи ресурслари уларга тарқатиб юборилганлигини айтишади. Лекин бу ишга тушиши лозим бўлган янги қувватни барпо этишни муддатидан чўзиб юбориш учун баҳона бўлолмайди. Қурилишини зиммага олгандан кейин уни уддалаш керак. Бу ишда субутсизлик кетмайди. Ваъда берилдими, уни бажариш лозим.

Шуни ҳам айтиш кераккки, дастлабки ойларда қурилиш ишлари анча жадал олиб борилди. Кўплаб бинокорлар, техника воситалари сафарбар қилинди. Лекин, афсуски, у узоққа бормади. Ишчи кучининг анчагина қисми бошқа иншоотлар қурилишига жалб қилинди, машина-механизмлар ҳам камайди, бинокорлик материаллари, айниқса темир-бетон конструкциялари ва буюмлари, махсус материаллар етказиб беришдаги узилишлар кучайди. Ҳозирги вақтда бу ерда ишлаётган кам сонли бинокорлар ҳам гоҳида қурилиш материаллари вақтида келмаслиги сабабли бекор ўтиришга мажбур бўлмоқдалар.

— Қурилишдаги мавжуд аҳвол ҳеч кимни, айниқса биз — буюртмачини ҳеч қаноатлантирмайди, — дейди заводнинг қурилиш ишлари бўйича инженери Султонмурод Абдуҳолиқов. — Ишни жадаллаштиришни трест раҳбаларидан илтимос қилавериб чарчадик. Ҳар гал қуруқ ваъда беришдан нарига ўтишмайди. Вақти-вақти билан трест вакиллари иштирокида мажлислар ўтказиб, биринчи навбатда амалга оширилиши лозим бўлган ишларни келишиб оламиз. Бироқ унга ҳам амал қилишмайди. Менинг шахсий кузатишимча бошланган ишни охирига етказмаслик бу қурилиш ташкилоти раҳбарларининг қонқонига сингиб кетган кўринади. Бундан буюртмачи ҳам, пудратчи ҳам фақат зарар кўради. Буниси ҳам майли-я, чет эллик шерикларимиз олдида юзимиз шувит бўлиб қолаяпти...

Инженернинг хасратидан чанг чиқаётганлигини тушуниш мумкин. Қурилиш бошланганидан бери борйўғи 394 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Режага мувофиқ бажарилган бунёдкорлик юмушлари ҳажми эса 814 минг сўмликни ташкил этиши керак эди. Лоақал унинг ярми ҳам ўзлаштирилмаган?! Ана сизга муҳим иншоот қурилишига муносабат!

Уч хил чанқовбосди ичимликларини тайёрлаб берувчи линия ўрнатиладиган бино тўла қурилишини Ҳиндистоннинг «Форчун — Интернейшн», Италиянинг «Симония» фирмалари мутахассислари сабрсизлик билан кутишяпти. Улар бу ерда линия ускуналарини ўрнатишга киришишлари керак. Бундай асбоб-анжомлар завод ҳовлисига аллақачон келтириб қўйилган, уларнинг айримлари очиқ ҳавода ётипти. Фирмалар мутахассислар, қурувчиларимизнинг айби билан ишга кириша олмаяптилар. Улар эса вақтнинг қадрини билишади. Пудратчининг лоқайдлиги жуда қимматга тушиши мумкин. Буни эсдан чиқармаслик даркор.

Иккита хорижий фирма монтаж қилиши лозим бўлган автоматлашган линияни яна бир чет эл фирмаси кутиб турибди. Бу Ҳиндистоннинг «Парле» фирмасидир. Фирма вакиллари ичимликларни тайёрлаш ва идишларга қўйиш юмушлари билан шуғулланишади. Икки ўртада тузилган шартномага биноан бу ишларни ўз зиммаларига олишган. Улар чиқарадиган ичимликлар дўст мамлакат аҳолисининг энг ёқимли ичимликлари ҳисобланади. Бу Ҳиндистонга бориб келган ўзбекистонлик шу тармоқ мутахассисларининг фикридир. Улар жумҳуриятимиз аҳолиси учун ҳам албатта маъқул бўлади, деб қатъий айтмоқдалар.

Шундай экан комплексни тез ва сифатли барпо этиш учун барча резервлар ва имкониятларни ишга солиш керак. Бош пудратчи — трест раҳбарлари бу муҳим иншоот қурилишига муносабатларини тубдан ўзгартиришлари керак. Умуман ва айниқса, чет эл фирмалари олдида субутсизлик қилиш бинокорларимиз шаънига яхши эмас. Бунга йўл қўйиб бўлмайди.

Х. МИРЗАКАРИМОВ,
М. МИРҲАМИДОВ.

✦ СУРАТДА: янги линия биноси қурилишининг аҳволи шундай.

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИГА ЎТГАЧ

● 93-ИХТИСОСЛАШГАН трестнинг Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси коллективи 90-йилларнинг ўрталарига бориб, ўз ходимларининг ҳаммасини квартира билан таъминлашга қарор қилди. Бир ярим йил ичида бу ерда уй олиш учун навбат кутаётганларнинг ярми қисқарди. Чунки коллективнинг ўзи учта уй қурди. Хўжалик ҳисоби квартира масаласини ҳал этибгина қолмай, шу билан бирга монтажчи ишчилар маҳоратини ошириш имконини берди. Бошқарма ишчилари қурувчилик касбини ҳам ўзлаштирмоқдалар. Декабрь ойида «Промтехмонтаж» бошқармасининг ишчилари яна иккита уйни фойдаланишга топширадилар. Шундан кейин уй-жой олиш учун навбат кутаётган 90 кишидан 50 киши қолади.

ТАНГЛИК БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

● ОЛМАЛИҚ кон-металлургия комбинатининг рух заводига занглмайдиган пўлатдан тайёрланган камёб насослар етказиб бериш тўхтаб қолди. Оғир юк ташийдиган БелАЗ машиналари ремонт қилинадиган цех коллективи ана шу насосларни тайёрлашга киришди. Маҳсулот бирмунча қимматроқ бўлса-да, «фирма» моделидан қолишмайди. Аммо заводни тўхтатиб қўйгандан кўра, қўшимча маблағ сарфлаган яхши. Ремонтчилар машинасозликка оид кўпгина буюртмаларни бажариб, бутун комбинатни бир неча бор танг вазиятдан олиб чиқдилар. Масалан, яқинда улар Қалмоққир кони пармаловчилари учун қисқа муддат ичида турбовинтли компрессор тайёрлаб бердилар.

(ЎзТАГ).

• Тошкент вилояти агросаноат комплекси ходимлари касаба уюшма конференциясидан

ДАДИЛ, ЮЗ-ХОТИР ҚИЛМАЙ

Кооператорлар уйи фойесига қўйилган стендлар ҳамда диаграммаларга боқиб, вилоят агросаноат комплекси ходимларининг кейинги уч йил давомида қўлга киритган ютуқлари, ижтимоий-иқтисодий соҳада қайта қуришнинг бориши, меҳнат шароитини яхшилаш ва инсон саломатлигини муҳофаза этиш юзасидан бошланғич касаба уюшма ташкилотлари олиб борган ишлари билан яна ҳам яқиндан танишиш мумкин.

Ҳисобот даврида агросаноат комплексини ривожлантириш йўлида маълум ишлар қилинди. Деҳқончилик ва чорвачиликда пудрат усули ўзига яшил йўл очди. Бу усулда ишлаётган звено ва бригадалар сони 3 минг 36 тага етди. Ижара усулида ишлаётган коллективлар сони эса 4,3 марта кўпайди.

Алоҳида корхоналарни ҳам прогрессив усулларга ўтказиш бўйича дастлабки қадамлар қўйилди. Бекобод гўшт комбинати, Олмалиқ сут ва пиво заводлари, гўшт комбинати, Янгийўл колбаса заводи каби корхоналар ижара усулида ишлай бошлади. Вилоят касаба уюшма комитети жойларда ижара усулини янада кенг қўллаш мақсадида Ўрта Чирчиқ ноҳиясидаги Ким Пен Хва номли колхоз, Бўка ноҳиясидаги «Кўкорол», Оҳангарон ноҳиясидаги Ворошилов номли совхозларда, Олмалиқ гўшт комбинатида илғор тажриба мактабларини ташкил этди. Уларда мутахассисларнинг бир қисми, касаба уюшма комитетлари раисларининг барчаси илғор тажрибалар билан танишишди.

Янги усулни қўллаш туфайли бир қатор хўжаликлар қисқа муддатларда давлат қарзидан қутулишди. Ижара ва пудрат усуллари деҳқончилик қатори, чорвачиликда ҳам яхши натижалар бермоқда. Чорва моллари маҳсулдорлигини ошираётганлар тажрибаси эса кенг ёйилмоқда. Вилоят касаба уюшма комитети ташаббуси билан машиналарда сут соғувчиларнинг тўрт минг килограммчилар клуби ташкил этилди. Ҳозир бу клубнинг 93 аъзоси бор. Улардан беш нафари ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан ошириб сут соғиб олаяпти.

— Бироқ қишлоқда янги иқтисодий муносабатларни такомиллаштиришда кўпгина тўсиқларга дуч келмоқдамиз,— деди конференцияда ҳисобот доклади қилган вилоят агросаноат комплекси ходимлари касаба уюшма комитети раиси К. Ш. Шодиметов.— Бўстонлиқ, Паркент, Чиноз, Коммунистик районлари раҳбарлари ва мутахассислари турли хил баҳоналарни рўкач қилиб, ижарачилар ҳафсаласини пир қилмоқдалар. Ижарага ўтилган жойларда эса энди мусобақага ҳожат йўқ, деган нотўғри тушунчаларга бормоқдалар.

Кўп ҳолларда ишловчиларни маънавий ва моддий рағбатлантириш принциплари бузилмоқда. Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозда ўтган йили раҳбарлар ва бошқарув аппарати ходимларига моддий рағбатлантириш фондининг 30 фоиздан кўпроғи мукофот тарзида бериб юборилди. Фонднинг олти фоизи эса колхозчиларга берилди. Меҳнатга ҳақ тўлаш, мукофотлаш, тунда ва қўшимча ишлаб берганларни рағбатлантириш қонун-қоидалари ҳам қўпол равишда бузилмоқда. Вилоят касаба уюшма комитетининг ижтимоий-иқтисодий бўлими ходимлари, бўлимнинг собиқ раҳбари, комитет аъзоси Д. Парпижоновнинг эътиборсизлиги оқибатида шундай ҳоллар келиб чиқмоқда.

Иш шароитини яхшилаш, меҳнат хавфсизлигини таъминлаш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳам талаб даражасида эмас. Ҳисобот даврида ишлаб чиқаришда содир бўлган бахтсиз ҳодисалар туфайли юздан ортиқ киши ҳаётдан кўз юмди. 132 киши қаттиқ жароҳатланди, техник инспекция томонидан талабчанлик қилинмаётганлиги учун қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида ҳимоя воситалари бўлмаган хавфли ускуналардан фойдаланиш ҳамон давом этмоқда. Бунинг устига ишчилар, инженер-техник ходимлар меҳнат хавфсизлиги қоидалари ва нормаларини яхши билмайдилар.

Конференцияда касаба уюшма комитети бажариши лозим бўлган барча вазифалар санаб ўтилди. Инсонга ғамхўрлик қилиш, меҳнаткашларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш шу вазифаларнинг энг муҳими сифатида тилга олинди. Бу бежиз эмасди. Бўка, Бўстонлиқ, Бекобод, Паркент районлари сут-товар фермаларида, Оҳангарон, Оржоникидзе, Чиноз районлари марказий ремонт устахоналарида оддийгина маиший шароитлар ҳам яратилмаган.

— Сайлаб қўйилган фаолларнинг бир қисми ўзларига топширилган вазифаларни ниҳоятда қониқарсиз бажарганликлари учун ҳам ҳисобот даврида бир қатор камчиликларга йўл қўйилди,— деди музокарада сўзга чиққан Ўрта Чирчиқ ноҳия касаба уюшма комитети раиси М. Отақулов.— Биз вилоят агросаноат комитети раиси ўринбосари Анатолий Петрович Вороновни президиум аъзолигига сайлаган эдик. Лекин у мажлисларда бирон марта ҳам қатнашмади. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантириш, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш бўйича тушган таклифларни амалга оширишда ташаббус кўрсатмади.

Комитет аъзоларидан Бўстонлиқ ноҳия тайёрлов идораси ишчиси Серикбоева, Ғалаба ноҳиясидаги Свердлов номли колхоз аъзоси Ли Светлана, «Паркент» совхози бригада бошлиғи Болтабоев ҳам билдирилган ишончни оқламадилар. Вилоят касаба уюшма комитети ташкилий бўлими мудири, президиум аъзоси Р. С. Наам эса сайлаб қўйилган фаолларга нисбатан талабчан бўлмади.

«Ташплодоовошчпром» бошлиғининг кадрлар бўйича ўринбосари Т. Миркомилов ҳам сайлаб қўйилган органлар билан ишлашдаги камчиликларга тўхталди. Ҳисобот докладида комиссиялар фаолияти чуқурроқ таҳлил қилинмади. Комитет бўлим мудирлари, касаба уюшма ташкилотлари раҳбарларини бир неча номзоддан сайлаб қўйиш тажриба қилинмаяпти.

Ғалаба районидаги Свердлов номли колхоз бригада бошлиғи Д. Раҳимова сўз сўраб ёзилмаган эди. Лекин мамлакат агросаноат комплекси ходимлари касаба уюшмаси Марказий комитети секретари А. И. Поповнинг сўзларини тинглаб бўлгач залга қўйилган микрофон олдига келди.

— Касаба уюшмалари меҳнатга ҳақ тўлаш устидан назорат қилишлари керакми ёки йўқми,— деди у.— Ҳаммага маълумки, ғўза яганасидек машаққатли иш йўқ. Аёлларимиз икки букилиб эгатларнинг у бошидан бу бошига бўзчининг мокисидек қатнашади. Бу иш учун ҳар сотих ерга 19 тийиндан ҳақ олишади. Сабзавотчиларга ҳам оғир. 1 килограмм помидор терсангиз 1 тийин. Норма эса 300 килограмм. Бунақада деҳқоннинг бири икки бўладими? Илтимос қиламиз ВЦСПС деҳқонларимиз меҳнатига қандай ҳақ тўланаётганлигини бир ўрганиб чиқсин.

Яна бир масала бўйича эътироз билдирмоқчиман. Ҳозиргина Янгийўл ёғ-мой комбинати директори М. Худоёровнинг сўзларини ҳам эшитдик. У киши келтирган рақамлар жуда ҳам яхши. Хўш, ҳамма ишлар жойида бўлса, совун қани? Қишлоқларда сариқ касалининг кенг тарқалаётгани совуннинг тақчиллигидан эмасмикин? Чунки тозалик йўқ жойда сариқ касаллиги авж олаверади. Тозалик эса совунга боғлиқ.

Нотиқлар илгаригидек юз — хотир қилиб ўтиришмади. Муаммоларни дадил кўтаришди. Комитет аъзолари фаолиятига танқидий кўз билан баҳо беришди. Айниқса Тошкент шаҳар агросаноат комплекси касаба уюшма комитети раиси Н. Умарова, Оҳангарондаги «Ғаллақудуқ» саноат комплекси директори Г. П. Гриценконинг нутқлари кескин бўлди. Вилоят ижроия комитети раисининг биринчи ўринбосари Н. И. Гусаков делегатлар эътиборини ижтимоий-иқтисодий вазифаларга қаратди.

Конференцияда вилоят касаба уюшма комитети, вилоят касаба уюшма ташкилоти тафтиш комиссиясининг янги составлари, XIV уюшмалараро вилоят касаба уюшмалар конференциясига делегатлар сайланди. Ташкилий пленумда К. Ш. Шодиметов вилоят агросаноат комплекси ходимлари касаба уюшма комитети раиси этиб сайланди.

Конференцияда вилоят касаба уюшмалар кенгаши раиси Д. М. Ғуломова иштирок этди.

Ж. НОСИРОВ.

Байналмилалчиларга ёдгорлик

● ПИСКЕНТ. Вилоятимизнинг кўпгина ноҳиялари қатори Пискент ноҳияси ўспиринлари ҳам Афғонистонда ўз байналмилал бурчларини шараф билан ўтаб қайтдилар. Аммо улар орасида ўз диёрига қайтмаганлар ҳам бор. Қардош афғон халқи бахт-саодати учун курашларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган пискентлик саккиз нафар байналмилалчи-жангчилар доимо ўз қавм-қариндошлари, ёру-биродарлари хотирасидадир. Шу куни тадбир ҳам уларнинг хотирасини абадийлаштиришга бағишланди. Ноҳия марказида комсомол ёшлар ташаббуси билан уларга ёдгорлик ўрнатилди. Ёдгорлик очилишига бағишланган йиғилишда ноҳия комсомол комитети бўлим мудири, байналмилалчи-жангчи, Қизил Юлдуз ордени кавалери Солижон Мирзааҳмедов сўзга чиқиб, Афғонистонда юртдошларимизнинг ўз йигитлик бурчларини шараф билан ўтаганликлари ҳақида гапирди. Тадбирда ноҳия маданият уйи ҳузуридаги «Оқ олтин» ансамбли концерт программасини намойиш этди.

Т. ҲАСАНБОЕВ.

● КОММУНИСТИК ноҳиясидаги Свердлов номли колхоз чорвадорлари 1989 йилни ҳар томонлама муваффақиятли якунлашмоқда. Йиллик гўшт ва сут сотиш режаси 1 октябрдаёқ ошириб бажарилди. Давлатга 288 тонна гўшт, 2790 тоннадан ортиқ сут топширилди. Ҳозиргача ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут 3370 килограммдан ошиб кетди

Колхозда чорва қишлови ҳам яхши ўтаяпти. Сифатли тайёрланган 7755 тонна дағал хашак ва ширали озуқалар қайта ишланиб, тўйимлилиги оширилиб, молларга берилмоқда. Бу улардан айни кунларда ҳам мўл маҳсулот олинишини таъминламоқда.

Суратларда: (чапдан) механизатор Пардабой Саулбоев; дағал хашакни ғарамлаш пайти; сутга тўлдирилан навбатдаги машиналар заводга йўл олди; тажрибали соғувчи Наталья Жижина шахсий беллашувда илғорлар сафида бораяпти.

А. ЗУФАРОВ суратлари.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

ТУПРОҚДА ЧИРИНДИ ЕТАРЛИМИ?

БИР тонна гўнг таркибида ўрта ҳисобда 4,5 килограмм азот, 3,3 килограмм фосфор, 6 килограмм калий моддаси бўлади. Агар 600 бош қорамолга эга бўлган колхоз бир йил давомида тахминан 3 минг тонна гўнг тўпласа ва ерни ўғитласа, далага қўшимча 40,5 тонна аммиак селитраси, 55 тонна суперфосфат ва 30 тоннадан ортиқ хлорли калий солинди демакдир.

Афсуски кейинги йилларда хўжаликларда гўнгдан фойдаланишга етарли эътибор берилмай қўйилди. Оқибатда тупроқдаги чиринди (гумус) миқдори 0,2—0,3 фоиз камайиб унумдорлиги пасайди. Демак, минерал ўғитларга зўр бериш ўзини оқламади. Маҳсулот сифати ҳам яхши бўлмади, бунинг устига атроф-муҳит ифлосланди.

Маълумки, гўнг ва бошқа маҳаллий ўғитлар таркибида тахминан 30 фоиз қуруқ органик моддалар бор. 1 тонна гўнг тупроқда 60 килограмм гумус ҳосил этади. Бир гектар ҳайдаладиган ерда камида 1000—1300 килограммдан гумус бўлиши ва 30 центнердан пахта олиш учун ҳар йили далага 20—25 тоннадан гўнг ва бошқа маҳаллий ўғит солиниши керак. Лекин бундан кутилган самарага эришиш учун маҳаллий ўғитлар таркибидаги озуқа моддалар яхши сақланиши, қуруқ модданинг йўқотилиши камайтирилиши шарт. Афсуски кўп ҳолларда бунга эътибор берилмайди. Гўнг очиқ ҳавода, қуёш тиғида қандай қолдирилган бўлса шундайлигича ерга солинади. Ваҳоланки, бундай «усул»да сақланган гўнг таркибидаги органик моддаларнинг ва азотнинг 50 фоиздан ортиғи нобуд бўлади.

Ўтказилган тажрибалар эса ғўзага гўнгни суперфосфат билан аралаштириб солиш, айниқса, фойдали эканлигини кўрсатди. Агарда ер шудгорлаш олдидан фақат суперфосфат билан ўғитланса, ҳар гектаридан 40,7 центнердан, гўнг ва суперфосфат аралашмаси билан ўғитланганида 46,3 центнердан ҳосил олиш мумкин экан.

Гўнгнинг асосий манбаи — молхона ва қўраларда ўғит тўплашга эътиборсизлик билан қарамаслик керак. Моллар тагига тўшама солиш зарур ишдир. Ана шунда гўнг икки баравар кўп тўпланади, таркибидаги азот 1,8 фосфор ва калий 1,3 баравар ошади. Тўшама сифатида эса нушхўрд, похол, шоли қипиғи, торф, хазон ва бошқа қуруқ чиқиндилардан фойдаланиш керак.

Бундан ташқари ферма яқинида махсус гўнгхоналар кавлаш ва улар тўлгач, устини тупроқ билан ёпиш лозим.

Гўнг ва бошқа органик ўғитлардан фойдаланишнинг энг тўғри усулларидан бири уни ерга шудгорлашдан олдин солишдир. Бунда дастлаб минерал ўғитлар (суперфосфат, калий) сўнгра гўнг бир хил қалинликда солинади ва зудлик билан ҳайдалади.

Шу билан бирга — 9 далали (3:6) пахта-беда алмашлаб экиш системасида тупроқда чиринди (гумус) етишмаслигининг олдини олиш учун бедазор ҳайдалгач тўртинчи йилида гектарига 20—25 тоннадан, ўн далали (3:4:1:2) алмашлаб экиш зонасига кирадиган ерларда эса маҳаллий ўғитни беда ҳайдалгандан кейин бешинчи ва еттинчи йилда гектарига 20 тоннадан солиш тавсия этилади.

Олдиндан ҳайдалиб келинган, тупроғи ориқ, алмашлаб экиш тўла ўзлаштирилмаган ерларнинг гектарига ҳар йили 15—20 тоннадан маҳаллий ўғит бериш тупроқ унумдорлигини оширишда энг самарали восита ҳисобланади.

Органик ўғитларнинг миқдорини кўпайтириш ҳамда озуқа моддаларни тўлиқ сақлаш мақсадида ҳар хил аралашмалардан фойдаланиш тавсия этилади.

Бунда гўнг-тупроқли компост тайёрлаш самарали усуллардан биридир. Бунинг учун фермалар ёки молхона яқинида узунлиги 40—50 метр, кенглиги 3,5—4 метр, чуқурлиги 1,0—1,5 метр бўлган ҳандақ қазилади. Гўнг-тупроқли ва бошқа хил компостлар тайёрлаш жараёнида ҳандақдаги гўнгга 40—50 фоизига тенг миқдорда балчиқ, эски девор кесаклари, товуқ ва бошқа паррандалар гўнгги, ҳар хил чиқиндилар аралаштирилади. Бунда шаҳардан чиқаётган ва пахта тозалаш заводларининг чиқиндиларидан фойдаланиш ҳам мумкин. Компостларни тайёрлаш жараёнида унинг бир тоннаси ҳисобига 15—20 килограмм суперфосфат, 10—15 килограмм калий ўғити аралаштирилади. Компост тайёрлашда ҳандақни бир томондан тўлдириш билан бирга устига 15—20 сантиметр қалинликда тупроқ билан кўмиб борилади. Компост шу таҳлидда 5—6 ойдан бир йилгача сақланади. Ҳаво ҳарорати юқори бўлган пайтларда компост устига сув сепилиб туриш керак.

Юқоридаги тартибда компост тайёрланса ҳар хил микроорганизмларнинг ривожланиши оксидланиш ва чиринди ҳосил бўлиши тезлашади, компост таркибидаги бегона ўт уруғлари, ҳар хил зараркунандалар ва замбуруғ касалликлар нобуд бўлади.

Компост тайёрлаётганда уни яхшилаб аралаштиришга эътибор бериш керак. Бу иш чизель ёки экскаватор ёрдамида бажарилади.

Ў. БЕКТЎРАЕВ,
А. СУЛТОНОВ,
қишлоқ хўжалик фанлари номзодлари.

ОШКОРА, ТАНҚИДИЙ РУҲДА

КЕЙИНГИ йилларда вилоят матлубот кооперацияси тармоқларида раҳбар кадрларни, мутахассисларни, шунингдек оммавий касб эгаларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашга эътибор анча кучайди. Айниқса, сайлаб қўйиладиган раҳбарлик лавозимларига номзодлар кўрсатишнинг демократик усули кўпроқ қўлланиладиган бўлди.

Биргина 1989 йилнинг ўзида Самарқанд кооператив институтига 81 киши, кооператив техникумларга 484 киши, Тошкент кооператив ҳунар-техника билим юртига 236 киши юборилди. Раҳбар ходим ва мутахассислардан 185 киши, оммавий касб эгаларидан 685 киши малака ошириш курсларида ўқитилди.

Самарқанд кооператив институтидан 17 ёш мутахассис, Тошкент кооператив техникумидан 156 киши, Тошкент кооператив билим юртидан 165 киши вилоят матлубот уюшмаси соҳаларига ишга юборилди. Бугунги кунда вилоят матлубот кооперациясида хизмат қилаётган раҳбар ходимлар ва мутахассислардан қарийб 94 фоизи олий ва ўрта махсус билимга эгадир.

Вилоят ва ноҳия матлубот уюшмалари идоралари қишлоқ матлубот жамиятлари савдо ва умумий овқатланиш тармоқларига хотин-қизларни тобора кўпроқ жалб этишга эришмоқдалар. Шу йилнинг ўтган уч квартали давомида 135 хотин-қиз ишга қабул қилинди. Бу соҳада Оҳангарон ноҳия матлубот жамияти, Ўрта Чирчиқ ва Бўстонлиқ ноҳиялари матлубот уюшмалари, айниқса, ибратли ишлар қилмоқдалар. Умуман, ҳозир вилоят матлубот уюшмаси тармоқларида ишлаётганларнинг деярли ярми хотин-қизлардир.

Ҳамма бўғин кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш соҳани нопок кишилар ва жиноятчилардан тозалаш ишлари билан қўшиб олиб бориляпти. Моддий жавобгар лавозимларда ишлаб турган 442 кишининг илгари судланганлиги аниқланиб, бўшатилди ёки моддий жавобгарлиги йўқ ишларга ўтказилди. Ҳисоб-китоб-назорат ва моддий жавобгарлиги бўлган лавозимларга 1989 йилда қабул қилинганларни йил охиригача тўла текширувдан ўтказиш мўлжалланган.

Кўриниб турибдики, раҳбарлар, айниқса ўрта бўғин раҳбарлари ва мутахассисларнинг касбга тайёргарлик даражаси анча юқоридир. Бироқ ҳар қандай тадбирга унинг пировард натижасига қараб баҳо берилади. Шу нуқтаи назардан ёндашиладиган бўлса вилоят матлубот уюшмасининг фаолияти бугунги кун талаби даражасида эмас.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТЛАРИ УЮШМАСИ КЕНГАШИ МАЖЛИСИДАН

Вилоят матлубот кооперацияси X съездининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашга оид қарорининг қандай бажарилаётганлиги ва кооператив мулкнинг дахлсизлиги тўғрисида қилинган докладда таъкидландики, кўпгина раҳбарлари бошқарувнинг иқтисодий усулларидан фойдаланмаяптилар, улар ҳамон эскичасига ишлаш касалидан фориғ бўла олмаяптилар. Маҳсулотларни қайта ишлаш ва ярим тайёр маҳсулотларни кўпайтириш ҳақида ҳамон тўхтовсиз гапириляптику, бироқ амалий қадам бўлмаяпти. Матлубот кооперациясида демократик асосларни мустаҳкамлаш нақадар муҳим эканлиги тушуниб етилмаяпти, буйруқбозлик-маъмурий иш услубидан халос бўлинмаяпти.

Соҳада ишлаётганлар сонини қисқартириш ва тартибга солиш, ижара пудратига ўтиш муносабати билан айрим раҳбарлар савдо бўйича махсус билимга эга бўлганлардан қутилмоқчи бўлмоқдалар, ёш мутахассисларни ишга олишдан бош тортмоқдалар. Бу эса кадрлар қўнимсизлигини ўнглашга тўғаноқ бўлаётир. Бунинг устига махсус тайёрланган кадрлар йўқотилмоқда. Рақамлар тили билан айтиладиган бўлса, йилига 1200 атрофида кадр тайёрланса, 1700 атрофида кадрлар ишдан бўшаб кетмоқда. Шулардан 1500 нафари мутахассисдир.

Бу чуқурроқ мушоҳада қилиб кўриш зарур бўлган масаладир. Биринчидан, нима учун тайёр малакали кадрлар кетиб қолаяпти? Иккинчидан, кадрлар тайёрлаш фонди ҳаддан ташқари совуриб юборилмаяптими?

Кадрлар қўнимсизлигининг асосий сабабларидан бири — ижтимоий ва турмуш масалаларининг жуда суст ҳал этилаётганлигидир. Уй-жойлар, боғча ва яслилар кам қуриляпти. Иш шароитлари ҳам яхши эмас. Мавжуд магазинларнинг 90 фоизи қишда иситилмайди, дам олиш хоналари йўқ. Аёллар гигиенаси ва душхоналар ҳақида эса гапирмаса ҳам бўлади.

Шунингдек, вилоят матлубот уюшмаси иккинчи кенгаши мажлисида савдо ва умумий овқатланиш корхоналарида харидорлар ҳақидан уриб қолиш, камёб молларни яшириб қўйиб, ортиқча нархларда пуллаш, кооператив бойликларни йирик сумаларда ўғирлаш, камомадларга йўл қўйиш ҳоллари камаймаётганлиги хусусида ҳам жиддий эътирозлар билдирилди.

Кенгаш мажлисида муҳокама этилган масалалар юзасидан қарорлар қабул қилинди.

«ҚИРМИЗИ ДОН» УСТАСИ

ХУШХАБАРНИНГ қаноти бор, дейишади. Ҳақ гап. Ўша куни Озод Акбаровни юксак мукофот билан табриклашга келганларни санаб улгуриш қийин эди. Уларнинг орасида ҳар тоифа кишилар, қариндош-уруғ, ёру-биродарлар бор эди. Лекин ҳамманинг оғзидан бир хил — мукофот ҳақиқий эгасини топибди, деган гап чиқар эди.

Буёғи хонадонда қўш байрам бўлиб кетди. Биринчиси Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг ғалаба қилганига 72 йил тўлганлиги бўлса, иккинчиси Озод Акбаров худди ўша 7 ноябрь — куни таваллуд топган.

— Юртимизда меҳнат қилган киши кам бўлмас экан, у барибир ўз қадрини топаркан.

Табиатан босиқ, оғир, вазмин Озод Акбаров бу сўзларни айтар экан, беихтиёр овози титраб кетди, кўзларида ёш қалқиди. Ким билади, хаёл тизгини унга ҳаётининг оғир ва қувончли дамларини ёдга солгандир. Ахир у эсини танигандан буён ер билан тиллашади. Шунга ҳам оз эмас, ўттиз йилдан ошди. Дастлаб пахтада ишлади, кетмон чопди, механизаторлик қилди, пахта терди. Сўнг шоли етиштиришни ўрганди. Мана ўн беш йилдан ошдики, бригадага бошчилик қилмоқда. Бу йиллар ичида машаққатли кунларни ҳам кўп кўрди. Лекин ҳаммасига чидади. Деҳқончилик сир-синоатларини тинмай эгаллаб борди. Кам бўлмади. Кўксига дастлаб Меҳнат Шуҳрати, сўнгра Халқлар дўстлиги орденларини тақди. Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг кумуш медалини олишга сазовор бўлди. «Москвич» енгил автомашинаси билан тақдирланди. Областнинг «Олтин бошоқ» мукофоти лауреати бўлди. Шоличиликдаги юксак натижалари ва илғор тажрибалари учун Бугун яна бир юксак унвон СССР Давлат мукофотини олишга сазовор бўлиб турибди...

Бундай шарафга ҳар ким ҳам муяссар бўлавермайди.

— Мўл ҳосил олиш учун ернинг тилини билиш керак, албатта,— дейди Озод ака.— Лекин энг муҳими коллективнинг аҳиллигида, ҳамжиҳатлигида экан. Халқимизда ёлғиз отнинг донғи чиқмас деган гап бор. Бу нақадар тўғри. Бугунги мукофотда совхозимиз маъмурияти, барча коллективнинг ҳиссаси катта. Улар режамизни амалга оширишда бизни қўллаб-қувватлашди, кўмаклашишди, имконият яратишди. Ана шу туфайли ҳосилдорликни йилдан-йилга ошириб бораяпмиз.

— Бригадангизда меҳнатни ташкил этишнинг пудрат усулини қўллашда алоҳида тажриба тўпланганлигини кўп гапиришади.

— Бугунги ютуқларимизнинг бош омили ҳам пудрат десам, янглишмаган бўламан. Мана шу усулнинг шарофати туфайли бригадамизда шоли ҳосилдорлиги ва меҳнат унумдорлиги тўрт йилда икки баравар ошди. Маҳсулот таннархи тенг баравар арзонлашди, сарф-харажат камайди.

Ҳаммаси 1985 йилда бошланган эди. Озод Акбаров республикамиздаги бир қатор хўжаликларда меҳнатни ташкил этишнинг бригада пудрати усулининг жорий этилаётганлигини эшитди. Бу усулнинг моҳияти билан чуқур танишди. Сўнг ўзи меҳнат қилаётган бригада ерларини синчиклаб ўрганиб чиқди. Дилига ёққан, тадбиркор ҳамкасблари билан маслаҳатлашди. Қатъий келишилди. Ўн кишилик коллектив юз гектар майдонни пудратга олишди.

— Биз интизом бўлмаган жойда ҳеч нарсага эришиш мумкин эмаслигини яхши билардик,— дейди О. Акбаров.— Шунинг учун коллективни тузишга киришгандаёқ бу масалани кўндаланг қўйдик. Чунки пудратда ишлагандан кейин ҳамма бирдек меҳнат қилиши, оғирликни бўйнига олиши шарт эди. Секин-аста ишимиз юришиб кетди. Шароитимизни ҳисобга олиб ишладик. Экинни қачон экишдан тортиб ҳосилни ўриб-йиғиб олишгача бўлган ҳамма масалани мустақил ҳал қилдик. Бизда у сенинг ишинг, бу менинг ишим деган гап йўқ. Ҳамма баравар меҳнат қилади.

Бригада коллективи икки йил бурун маслаҳатлашиб ўз ерларида ишлайдиган техника воситаларини ҳам ихтиёрларига олишди. Ҳозир уларда иккита бульдозер, транспорт трактори, прицеплар ва учта ўрим-йиғим комбайни бор. Бу машина ва механизмларни ўзлари ремонт қилиб, ўзлари ишлатишади. Коллективнинг ҳар бир аъзоси техникани моҳирлик билан бошқара олади. Буни қарангки, бу усул туфайли техникага кетадиган сарф-харажат икки баравар камайди. Ундан фойдаланиш даражаси ошиб бормоқда. Энг муҳими техниканинг умри узаймоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси шолидан мунтазам — гектаридан 70 центнердан ошириб ҳосил олиш имконини бермоқда. Хусусан, 1989 йилда деҳқонлар 96 гектар майдоннинг ҳар гектаридан режадаги 44 центнер ўрнига 70,5 центнердан хирмон кўтариб, 625 тонна «қирмизи дон» олишди. Йиллик режа 123,50 фоизга адо этилди.

• СССР Давлат мукофоти лауреатлари

Бригадада ҳар йили бирон тажриба ёки янгилик жорий этилади.

— Изланмаган, ўрганмаган, фан ютуқларини, илғор тажрибаларни қўлланмаган деҳқоннинг ютуғи узоққа бормайди,— дейди Озод ака.— Бунга тажрибамда ишонч ҳосил қилганман. Икки йилдан буён хўжалик ҳисобида ишлаяпмиз. Совхоз маъмурияти бизга ажратиб берган йиллик харажат фондини нимага сарфлашни ўзимиз ҳал қиламиз.

Агар бригадада ўтган йилларда бир центнер шоли етиштириш учун 22—23 сўм сарфланган бўлса, 1988 йилда 19 сўм 34 тийин кетди. Бу йил маҳсулот таннархининг бундан ҳам арзонлашиши кутилмоқда. Бир центнер маҳсулот олиш учун улар режадаги 6,5 ўрнига 4,7 киши соати сарфлашди. Бригадада ҳар бир ишловчи ҳисобига 20 минг 800 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу режада белгиланганидан ҳам 3600 сўмлик кўпдир. Ўтган йили коллектив 81 минг сўмдан ортиқ даромад қилди. Бригада ҳар бир аъзосининг ойлик маоши 800 сўмдан ҳам ошиб кетди.

Бизга яна бир қизиқ фактни айтиб беришди. Ҳар йили Озод Акбаровнинг бригадаси экинга солиш учун 30 тонна азот, 10 минг сўмлик гербицид ва бошқа ўғитлар олар экан. Бу йил коллектив ҳаммасидан воз кечибди. Бор-йўғи 3 минг сўмлик ўғит олишибди. Ерга кўпроқ гўнг солишди. Мана шунинг ўзидан яқин 15 минг сўм иқтисод қилинибди.

Тўғри, ҳосилдорлик 1988 йилга нисбатан 2 центнер камайди. Лекин сифат юқори бўлди, даромад ҳам ошади.

Ерга кимёвий ўғитлар, гербицидлар ва бошқа заҳарли дорилар ишлатмасак, шолипоялардан оқадиган сув ҳам тоза бўлади-ку, ўйлаб қолди бригадир. Мана шу сувдан фойдаланса қалай бўларкин. У таклифини коллектив аъзоларига айтди. Шу тариқа дала шийпони ёнида ҳовуз пайдо бўлди. Бу ерга эрта баҳорда майда балиқчалар ташлашди. Ёз бўйи оқава сувлар мана шу ҳовуз орқали чиқиб турди. Ҳозир мана шу ҳовузда 10 тоннадан ортиқ балиқ бор. Уни биринчи навбатда совхоз меҳнаткашларига сотишди, ортгани шаҳарга жўнатилмоқда. Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда бу ёрдамчи хўжаликдан бригада камида 10 минг сўм даромад олади. Бундан ташқари пудратчиларда сигир, бузоқ ҳам бор.

— Бундай ўйлаб қарасам, шоличиликда ҳали имкониятлар катта экан,— дейди Озод ака.— Бунинг учун изланиш, ички имкониятларни ишга солиш керак. Иккинчидан, бизга тўсқинлик қилаётган муаммоларни ҳал этиш лозим. Масалан, бригадамизда шолини ҳалигача қўлда экамиз. Эрта баҳорда тизза бўйи сув кечиб уруғ ташлашни тасаввур қилинг, осон иш эмас, ахир. Лекин начора, бошқа илож йўқ. Сабаби ҳалигача шолини экадиган мукаммал техникага эга эмасмиз.

Яна бир муаммо — нав масаласи. Ҳозир биз экаётган УзРОС—7—13 ва «Авангард» навлари ҳам ёмон эмас. Лекин уларни алмаштирадиган пайт келди. Ахир бир майдонга тинимсиз бир навдаги шолини экиб мўл ҳосил олиш амалда мумкин эмас. Афсуски олимларимиз бу муаммони ҳал этишни чўзиб юборишмоқда.

Лауреатнинг даласида бўлдик. Коллектив аъзолари Раҳмат Соатов, Алиш Ўтегенов, Даврон Миряшаров, Бакир Қурбонов, Наби Хаитхўжаев, Ислом Қосимов, Озод аканинг укалари Қўчқор ва Шуҳрат ҳамда ўғли Рустам Акбаровларни шу ерда учратдик. Улар аллақачон келгуси йил ҳосилига замин ҳозирлашга киришибдилар.

Юксак мукофотда ана шу йигитлар ҳар бирининг муносиб ҳиссаси бор, албатта.

Ф. МУҲИДДИНОВ,
Ғалаба районидаги Калинин номли совхоз.

САРОЙДА МУЗЕЙ

● В. И. ЛЕНИН номидаги пионер ва ўқувчилар республика саройида ёш усталар ясаган буюмлар музейи очилди. Мазкур музей бу ерда ташкил этилган бешинчи болалар музейидир. Саманта Смит номидаги халқаро болалар ҳаракати музейи жуда оммалашган бўлиб, у ерда дунёдаги кўплаб мамлакатлардан олинган мингдан ортиқ экспонат тўпланган, байналмилал дўстлик клуби машғулотлари ҳам шу ерда ўтади. Бошқа музейлар — этнография, Ўзбекистон пионер ташкилоти жанговар шоншуҳрати ва тарихи музейларининг экспонатлари Ўзбекистоннинг бой тарихи билан таништиради. Сарой музейларини ҳар йили ўн мингдан зиёдроқ киши келиб кўради.

(ЎзТАГ).

СОВҒАГА — АТС

● ҚИБРАЙ. 200 номерли АТС. Бу Орджоникидзе ноҳиясидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози аҳолисига Болгария Халқ Республикасининг «Инкамс» фирмасига қарашли Благоевград телефон аппаратлари ва алоқа техникаси заводининг совғасидир.

Колхозга совға қилинган автомат телефон станция заводдан чиқарилган бир ярим миллионинчи маҳсулотдир. АТСни топширишда завод директори И. Пончев, «Инкамс» фирмаси бош директорининг ўринбосари Т. Славовлар қатнашди. Ўз навбатида колхоз меҳнаткашлари болгариялик дўстларга далаларда етиштирилган ноз-неъматлардан юборишга қарор қилишди.

Ш. ТАЛАЕВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

Матбуот вакиллари билан учрашув

● ВАРШАВА. ПХР президенти В. Ярузельский Польшада рўй бераётган ўзгаришларга кўмаклашишда оммавий ахборот воситалари катта ва масъулиятли роль ўйнашини таъкидлади. У мамлакат турмушининг энг муҳим муаммоларини ва уларнинг матбуотда ёритилишини муҳокама қилиш учун газета ва журналлар, радио ва телевидение редакциялари, шунингдек журналистлар ташкилотларининг вакиллари билан учрашди.

(ТАСС).

АҚШНИНГ КОСМИК ПАРВОЗЛАР РЕЖАСИ

● ВАШИНГТОН. АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА)нинг АҚШ миллий космик кенгаши муҳокамасига ўз режаларини тақдим этди. Уларда 2001 йилда одамнинг Ойга учиши, 2003 йилга бориб Ой сатҳида доимий ишлайдиган станция яратиш, 2011 йилда Марсга астронавтлар тушириш кўзда тутилади.

НАСА мутахассисларининг фикрича, уч кеча-кундузда учиб бориладиган Ой космик системаларни синаб кўриш ва кейинчалик 600 кунлик Марсга учиш учун зарур бўлган тажриба орттириш учун ғоят муносиб жойдир.

(ТАСС).

МИЛЛИЙ ФРОНТ ТАЛАБИ

● БАЙРУТ. Ливанда миллий бирлик ҳукуматини тузишга уринишлар давом этмоқда. Миллий фронтнинг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида унга кирувчи ташкилотлар кабинет составида миллий ватанпарвар кучларнинг кенг иштирок этишини талаб қилдилар. Мажлис қатнашчилари ўтиш даври ҳукумати бошлиғи М. Аун тутаётган позицияни белгиланган ижобий ўзгаришлар йўлидаги асосий тўсиқ деб атадилар.

(ТАСС).

● КОЛУМБИЯ. Наркомафияга қарши кураш давомида армия бўлинмалари қурол-аслаҳалар сақланадиган яширин омборхонани фош этдилар. Ҳокимиятнинг тахминига қараганда бу қуроллардан ёлланган қотилларни тайёрлашда фойдаланилган. Суратда: қўлга киритилган қурол-аслаҳалар.

Рейтер — ТАСС сурати.

ЗЎРАВОНЛИК ҚОРАЛАНДИ

● НЬЮ-ЙОРК. Қўшилмаслик ҳаракатининг уйғунлаштирувчи бюроси Сальвадорда 6 нафар руҳоний ўлдирилганлигини, шунингдек граждан аҳолини қайғуга солаётган бошқа зўравонлик ҳаракатларини қоралади. Уйғунлаштирувчи бюро БМТ қароргоҳида эълон қилинган ахборотда руҳонийлар ўлдирилишининг бевосита ва билвосита айбдорларини аниқлаш ва қатъиян қонун асосида жазолаш мақсадида шошилинч тарзда тўла ва мустақил тергов ўтказилишини талаб қилди.

Бюро қўшилмаслик ҳаракатига аъзо бўлган мамлакатлар номидан БМТ Бош секретарининг Марказий Америка регионида инсон ҳаёти ва умумий қадр-қиммат ҳурмат қилиниши руҳидаги тинч куч-ғайратларни амалга оширишда ёрдам беришга тайёр эканлигини табриклади. Бюро томонларни халқаро Қизил Крестнинг граждан аҳолини ва жароҳатланганларни хавфсиз зоналарга кўчириш тўғрисидаги талабига ижобий жавоб қайтаришга даъват этди.

(ТАСС).

МОСКВАЛИК ИЖОДКОРЛАР — МЕҲМОНИМИЗ

«НАШ СОВРЕМЕННИК» БИЛАН МУЛОҚОТ

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА бир неча кун мобайнида РСФСР Ёзувчилари уюшмасининг органи — «Наш современник» адабий-бадиий ва ижтимоий-сиёсий ойлик журналининг бир гуруҳ ижодкорлари меҳмон бўлишди. Улар вилоятимиз меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишиш билан бир қаторда ишлаб чиқариш корхоналари, завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда журналхонлар билан учрашувлар ўтказдилар

Жумладан, Ўзбекистон ССР Ёзувчилари уюшмасида москвалик қаламкашлар билан бўлган мулоқот — давра суҳбатида бир гуруҳ тошкентлик ёзувчи ва журналистлар иштирок этдилар. Давра суҳбатини Ёзувчилар уюшмаси ҳайъатининг биринчи котиби Одил Ёқубов очиб, тўпланганларни меҳмонлар билан таништирди. «Наш современник» журнали ўзининг кейинги сонларида В. Распутин, В. Белов, В. Астафьев сингари машҳур адибларнинг йирик насрий ва публицистик асарларини, қайта қуриш даврининг ўткир муаммоларини қамраб олинган мақолаларни кўплаб чоп этаётганини таъкидлади.

— Кейинги пайтларда ижодий коллективимиз журналхонлар билан юзма-юз мулоқот олиб боришга алоҳида эътибор бермоқда, — деди журнал бош муҳаррирининг биринчи ўринбосари В. М. Свининников. — Шу мақсадда биз шу йилнинг ўзида Ленинград ва Киевда учрашувлар ўтказдик. Уларда журналимизда босилган материаллар юзасидан ғоят фойдали фикр-мулоҳазалар билдирилди. Албатта, бу ошкора мулоқотлар бизнинг келгуси ижодий режаларимизнинг самарасини оширишда, қайноқ ҳаёт билан янада яқинроқ бўлишимизга кўмаклашмоқда. Ўйлайманки, ўзбек халқи ҳаёти билан танишувимиз ҳам унутилмас воқеаларга бой бўлади.

Шундан сўнг журналнинг ижодий ходимлари ва муаллифлари — шеърият бўлими мудири Г. Г. Касмынин, ёзувчилардан А. И. Анисимов, А. И. Байгушев, танқидчи С. И. Журавлев совет халқлари учун айни кунларда долзарб бўлиб турган атом энергиясидан оқилона фойдаланиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, рус тилининг ҳозирги аҳволи, маданий меросга муносабат сингари долзарб муаммоларга тўхталиб, давра суҳбати қатнашчиларини қизиқтираётган саволларга жавоб қайтардилар.

Ижодий мулоқотда фаол иштирок этган Ўзбекистон ССР халқ ёзувчилари П. Қодиров, Ҳ. Назир, олмаоталик танқидчи ва файласуф Р. Жонғозов, ёзувчилардан Ш. Холмирзаев, М. Маҳмудов, З. Аълам, С. Бринских ва бошқалар ўзбек халқи учун ҳозирги пайтда долзарб бўлиб турган иқтисодий-сиёсий ва маънавий муаммолар — Оролни сақлаб қолиш, миллатлар ўртасидаги муносабатларни барқарорлаштириш, Фарғона воқеаларининг марказий матбуотда бир ёқлама ёритилганлиги, пахта якка ҳокимлигига қарши кураш борасидаги фикр-мулоҳазаларини ўртага ташладилар.

Москвалик адиблар шунингдек Олмалиқ, Чирчиқ ва Бекобод ишчилари ҳаёти ва турмуши билан танишдилар. Журналхонлар билан савол-жавоб кечалари ва ижодий учрашувлар ўтказдилар.

Р. ҒАНИЕВ.

ТАВАЛЛО ХОТИРАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА юз берган қайта қуриш шарофати туфайли ҳақиқат юзага чиқаётир. Жумладан, 30-йиллар шахсга сиғиниш даврида қатағон қилинганларнинг номлари оқланиб, уларнинг хотираси тикланмоқда. Ана шундай қатағон қурбонларидан бири — Таваллонинг номи ҳозирги кунда кўпчиликка унчалик маълум эмас. Чунки, бу ном ўша машъум йилларда Беҳбудий ва Фитрат номи билан бир қаторга қўйилган эди. Кейинги пайтларда 1882 йили Тошкентнинг Кўкча даҳасида туғилиб-ўсган, Тўлаган Хўжамёров — Таваллонинг шеърлари халқ қалбидан қайтадан жой ола бошлади.

Яқинда Тошкент шаҳар Октябрь ноҳиясида жойлашган «Маннон Уйғур» маҳалласидаги 136-мактабда шоир Тавалло хотирасини эслаш кечаси бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, «Гулистон» журналининг бош муҳаррири Мирмуҳсин олиб борди.

— Ўзбек совет шеъриятининг шаклланишида Таваллонинг ҳам роли каттадир, — деди у. — Шоир шеърларининг ўзига хос томони шундаки, улар орқали муаллиф миллатни маърифатга чорлайди ва маданиятли бўлишга ундайди. Унинг бадиий баркамол шеърлари бугунги кунда ҳам ўз кучини йўқотмаган.

Шундан сўнг сўз олган филология фанлари доктори, профессор Б. Қосимов Тавалло ижоди ҳақида батафсил маълумот берди. Хусусан, олим шоирнинг 1914 йилда босилиб чиққан биринчи шеърлар тўплами — «Равнақул ислом» ҳақида тўхталиб шундай деди:

— Тавалло мазкур мажмуани «Равнақул ислом» деб атаган бўлса-да унда ислом эмас, Туркистон мусулмонлари — туб халқ равнақи кўзда тутилган эди. Шунга қарамасдан тўпламнинг номи кўп йиллар мобайнида тадқиқотчиларни чўчитиб келди. Аслида эса «Равнақул ислом» мудроқ, гунгу лол, «икки елкасига тепсалар ҳам индамас» Туркистонни уйғотиш дарди билан ўртанган шоирнинг изтироб тўла кечинмалари билан йўғрилгандир.

— Биз адабиёт тарихини ўрганар эканмиз, — деди ўз сўзида тарих фанлари доктори Қ. Фозилхўжаев, — айниқса, 30-йиллар адабиётининг асл қиёфасини халққа етказишимиз керак. Шу жиҳатдан бир пайтлар номига қора чапланган Таваллони яна элга қайтаришимизда бугунги кеча илк қадам ҳисобланади.

«Шарқ юлдузи» журналининг бўлим мудири, филология фанлари номзоди О. Абдуллаев Тавалло ижодида сатира ҳақида тўхталди. Ёзувчи О. Ҳусанов ва шоир Э. Муҳаммад Тавалло шеърларидан ўқиб беришди. Кеча қатнашчилари шоирнинг ягона фарзанди — 75 ёшли онахон Раҳбар Расулованинг сўзларини зўр ҳаяжон билан тингладилар. Шунингдек, «Маннон Уйғур» маҳалла комитетининг раиси Т. Аълоев, фаоллардан М. Абдуллаев, М. Фозилхўжаевалар 136-мактабга Тавалло номини бериш ҳақида тўхталдилар. Ўйлаймизки, маҳалла аҳли ва мактаб коллективининг бу эзгу ниятлари рўёбга чиқади.

А. КАРИМОВ.

✦ СУРАТЛАРДА: рассом Т. Саъдуллаев чизган «Тавалло» портрети; Таваллонинг қизи — Раҳбар Расулова ўқувчиларга отаси ҳақидаги хотираларини сўзлаб бермоқда.

Р. НУРИНБОЕВ суратлари.

ФАКТ ВА ШАРҲ

АРАБЧА СЎЗЛАШИШНИ ЎРГАНАМИЗ

Ўзбек совет энциклопедияси бош редакцияси «Ўзбекча. Русча. Арабча сўзлашгич»ни чиқарди. Салмоқли луғат муаллифлари ҳозирги турмушнинг барча жиҳатлари — ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маданий жиҳатларга доир ҳамма материлларни 130 та мавзу бўлимларига тақсимладилар.

Китоб «Ахлоқ ва одоб» бўлими билан бошланади. «Дўстлик», «Тил», «Ижтимоий фаолият» каби бошқа бўлимлар ҳам муфассал ёритилган. Уларнинг ҳар бири мулоқот шаклида тузилган бўлиб, учала тилда оғзаки нутқда кўп учраб турадиган жўн сўз ва иборалар киритилган.

— Бундай луғат биринчи маротаба нашр этилди. Совет Иттифоқининг араб мамлакатлари билан сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқалари фаол ривожланаётганлиги бунинг сабабидир, — дейди луғат муаллифларидан бири — профессор Н. Иброҳимов. — Бундан ташқари мазкур тадбир Ўзбекистон ССРнинг давлат тили тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонунининг яхшироқ амалга оширилишига кўмаклашиши керак. Қонунда қадимги ўзбек ёзуви араб имлосига асосланганлиги туфайли республикада араб имлосини ўрганиш таъминланади, дейилган.

Ҳозир бизга бутун дунёда сўзлашилаётган тилларни мустақил ўрганишни хоҳловчилардан кўплаб хатлар келмоқда. Ана шу муносабат билан Ўзбек совет энциклопедияси бош редакцияси «Ўзбекча-арабча луғат», «Ўзбекча-русча-форсча» сўзлашгич»ни ҳамда «Ўзбекча-русча-арабча-форсча, ҳиндча-инглизча-французча» сўзлашгич»ни ҳам биринчи маротаба чиқаришни режалаштирган.

(ЎзТАГ мухбири).

МАҲАЛЛАДОШЛАР УНУТИШМАЙДИ

Расулов Тожибой, Аҳроров Ҳусниддин, Нўъмонов Абдуҳаким, Мирисҳоқов Миркомил, Юнусов Эгамберди, Зокиров Эгамберди, Одилов Низом, Усмонов Латиф, Иброимов Султон, Шоазимов Шофайзи, Шоасқар ва Шоназар, Йўлдошев Ҳожи, Зайниддинов Аброр ва Зиёт, Усмонов Мансур, Миразимов Мирахсан, Раҳимбердиев Абдураҳмон, Тошмуҳамедов Нурмуҳаммад, Камолиддинов Сирожиддин, Воҳидхўжаев Абдусамадхўжа, Зокиров Қорабой, Иноғомов Илхом, Шотурсунов Шомаҳкам ва Шоабдулла, Одилов Алиқул ҳамда Мирқодир, Юсупов Юнус, Худойқулов Облоқул, Тўлаганов Абдулла, Нажимхўжаев Исмоил, Нўъмонов Абдуҳаким, Билолов Искандар, Раимқулов Аъзам, Файзиев Ҳожимурод, Мансуров Латиф. Ватан озодлиги, келажак авлод бахт-саодати учун немис-фашист босқинчилари билан курашларда қатнашган бу ўспиринларга оила бағрига қайтиб келиш насиб этмади. Ўспиринлар дейишимиз бежиз эмас. Уларнинг аксарияти уруш бошланганда эндигина 18 баҳорни қаршилаган эдилар. Тенгсиз жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган бу ватанпарвар инсонларнинг исм-шарифлари бугун улар ўсиб улғайган маҳаллада ўрнатилган ёдгорликка зарҳал ҳарфлар билан битиб қўйилди.

Бу кунни уларнинг ота-оналари, ака-укалари, опа-сингиллари, қавм-қариндошлар, ёру-биродарлар орзиқиб кутишди. Унга алоҳида тайёргарлик кўрилди. Уруш тугагандан сўнг 44 йил ўтгач маҳаллага ёдгорлик ўрнатилди.

Қаҳрамонлар хотирасини абадийлаштириш фикри бундан бир йил илгари пайдо бўлган эди. Аммо уни амалга ошириш учун маблағ керак. Хўш, уни қаердан олиш мумкин? Наврўз байрами арафасида Тожибой ака Исҳоқов оқсоқоллик қилаётган пойтахтимиздаги 1-Кисловодск маҳалла аҳли халқ байрамини нишонлашга аҳд қилди. Шу мақсадда маҳаллада пул тўпланди. Байрам куни катта дошқозонда ҳалим пиширилди. Байрамда карнай-сурнай наволари янгради. 7 ёшдан 70 ёшгача бўлган кишилар унинг ташкилотчиларига миннатдорчилик изҳор этишди. Шундан сўнг маҳалла оқсоқоли ўз фаоллари билан тадбирдан қолган пулларни ҳисоблаб чиқиб, унга ёдгорлик бунёд этишни таклиф қилди. Бу ҳаммага маъқул келди ва ишлар тақсимлаб олинди. Кимгадир меъморчилик билан, бошқа бир кишига эса ободонлаштириш ишлари билан машғул бўлиш топширилди. Ноябрь ойи бошларида ёдгорлик билан боғлиқ бўлган барча ишлар якунланди. Унинг очилишида сўзга чиққан маҳалла комитети раиси Т. Исҳоқов, врач Э. Қосимов, уруш ветеранлари Ҳ. Тоиров, Ф. Юсупов, К. Ортиқов, А. Ёқубов ва бошқалар номлари ёдгорликка битилган қаҳрамонлар ҳақида сўз юритиб, уларнинг хотираси доимо қалбларда сақланишини таъкидлашди.

— Миркомил доимо ота-онамизга мен ўқиб олим бўламан дерди. Аммо унинг бу орзуси рўёбга чиқмади. 1942 йил 6 майда урушга кетганича она диёримизни қайта кўриш унга насиб бўлмади. У Киев шаҳри остонасида жангларда ҳалок бўлди.

— Латиф акамлар жарроҳлик касбини эгаллашни орзу қилардилар. Лаънати уруш уларнинг бу ниятлари амалга ошишига тўсқинлик қилди. 1943 йил 23 мартда акамлардан қора хат олдик...

Ҳалок бўлган қаҳрамонлар ҳақида қариндош-уруғлари шу каби фикрларни билдирдилар. Маҳалла фаоллари кейинги пайтларда бу ерда кўпгина ишларни амалга оширишди. Кўчаларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштиришга бош-қош бўлиб туришибди. Лекин маҳалла аҳли ўз кучи билан уддалай олмайдиган масалалар ҳам бор. Мана бир неча йилдирки, беморлар қўшни Октябрь ноҳиясидаги поликлиникага қатнашга мажбурлар. Кундалик рўзғор маҳсулотлари магазини қурилиши ҳам пайсалга солиб келинмоқда.

Маҳалланинг асбоб-ускуналари эса шароит йўқлигидан кўчада ётибди. Ана шу ишларни ҳал этишда шаҳар ва Киров ноҳия ижроия комитетидаги ўртоқларнинг ёрдами зарур.

А. ҲАКИМОВ.

Суратда: маҳаллада очилган ёдгорлик.

М. НАЗАРОВ сурати.

• СПОРТ •

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

САМБО

● **АЁЛЛАР ўртасида Москвада ўтказилган халқаро турнирда қатнашган тошкентлик Наталья Куприян 44 килограммгача вазнлилар ўртасида барча рақибларини мағлубиятга учратиб, ҳурмат шоҳсупасининг биринчи поғонасидан жой олди.**

ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ

● **«ПОЛИТОТДЕЛ» колхози спортчилари опа-сингил Надежда ва Мария Чегурдаева ҳамда Светлана Гронсманлар мамлакат терма командаси сафида Ҳиндистонда Индира Ганди кубоги учун ўтказилган халқаро мусобақаларда иштирок этишди. Иккита ўйинда ғалабага эришган, бир учрашувни дуранг қилган битта мағлубиятга учраган совет хоккейчилари 5 очко билан иккинчи ўринни эгаллашди. Хитой Халқ Республикаси командаси биринчи бўлди.**

ШАХМАТ

● **ЖУМҲУРИЯТ шахмат-шашка клубида шахмат бўйича ўсмирлар ва қизлар ўртасида республика биринчилиги давом этмоқда. Олти турдан сўнг Ольга Парфенова олти очко билан, ўсмирлар ўртасида эса беш имкониятдан тўрт очко тўплаган Дилмурод Раҳимов пешқадамлик қилмоқда.**

Кеча еттинчи тур ўйинлари бўлиб ўтди.

• СПОРТ •

ИГНА БИЛАН ДАВОЛАШ

Чиноз ноҳия шифохонасида ана шу усул билан асаб, юрак, бод, буйрак ва бошқа касалликларни муолажа қилиш йўлга қўйилди. Муолажани мазкур соҳа мутахассиси хитойлик врач Чи-да-Шин олиб бораяпти.

Т. ТЎҚЛИБОЕВ.

• Бу—қизиқ

КАБУТАРЛАР ВА ПОЧТА

СИЗ кабутарларни ёқтирмаслигингиз мумкин. Ҳеч қиси йўқ шунақаси ҳам бўлади. Шундай бўлса ҳам ушбу қисқа ахборотни ўқиб кўринг-а, эҳтимол бизнинг абадий йўлдошларимиз бўлган бу ажойиб паррандалар ҳақидаги фикрингиз ўзгарса ажаб эмас.

Кабутарлар — инсон овчилик билан шуғулланиб, кўчманчи ҳаёт кечириш мадорини қуритганидан кейин деҳқончилик қилишга, яъни ўтроқ турмушга ўтганидан бери у билан ёнма-ён яшаб келмоқда. Инсон ўзи учун етиштираётган дон бу паррандага хуш келди. Орадан кўп ўтмай кабутарларнинг ўзлари инсон ёнида яшашга ўргана бошладилар. Улар аста-секин янги турмуш тарзига ўтиб, қояларда ин қуришдан воз кеча бошладилар ва уй-жойлар ҳамда экин майдонларига яқинроқ келдилар. Қадимги мисрликлар ўзларининг парранда қўшниларига ҳурмат билан муносабатда бўлибгина қолмай, кабутарларни муқаддас қушга айлантирганлар.

Вақтлар ўтди, кабутарлардан хат-хабарларни элтиб бериш учун фойдалана бошладилар. «Учар почтальонлар»нинг дастлабки график тасвирлари янги эрадан олдин 1140 йилдаёқ пайдо бўлган эди. Греклар, форслар, римликлар уларнинг хизматидан кенг фойдаланишган. Императорлар саройида бундай почтальонлар жуда кўплаб боқилган. Европага дастлабки почтальон кабутарлар XVI асрда келтирилган эди. Ўша вақтда уларни «боғдодчилар» деб аташган; чунки кабутарлар Боғдоддан чиққан деб ҳисобланарди. Мисрда кенг тарқалган кабутар почтаси тахминан шу вақтларда туркларнинг босқинчилиги даврида йўқ бўлиб кетди.

Кабутарнинг парвозига хос хусусиятлар ҳам қизиқарлидир. Бу паррандалар 50 метрдан 100 метргача баландликда учади. Парвози тезлиги соатига 70 километрдан 140 километргача етади. 1500 километр ва ундан ҳам ортиқ масофага учиб бориши мумкин. Зарур бўлиб қолганда узлуксиз парвози 20 соатгача давом этиши мумкин.

Араблар кабутарларни у ёққа ва орқага учишга ўргата олганлар. Айрим нусхалари ҳатто муайян жойларда тўхтаб, учбурчак маршрутлар бўйлаб парвоз қилган. Бу ҳозирги ўргатувчиларнинг қўлидан келмайди.

Эндиликда хат ташувчи кабутарлар шунчалик эрмак бўлиб қолган. Фақат француз армиясида кабутар почтаси бўлинмаси ҳамон бор. Мутахассисларнинг ҳисоблашича, техникавий алоқа бузилган фавқулодда вазиятларда хат ташувчи кабутарлар ниҳоятда қўл келади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1/XII да — Спартак.
2/XII да — Зебуннисо.
3/XII да — Коппелия (12.00), Дон Кихот (19.00).
5/XII да — Князь Игорь.
6/XII да — Жизель.
7/XII да — Суғд элининг қоплони.
8/XII да — Икки дил достони.
9/XII да — Севилья сартароши.
10/XII да — Аловиддининг сеҳрли шамчироғи (12.00), Корсар (19.00).
12/XII да — Борис Годунов.
13/XII да — Боғчасарой фонтани.
14/XII да — Тоҳир ва Зуҳра.
15/XII да — Тўмарис.
16/XII да — Фауст.
17/XII да — Коппелия (12.00), Оловли фаришта (19.00).
19/XII да — Майсаранинг иши.
20/XII да — Севги тумори.
21/XII да — Отелло.
22/XII да — Раймонда.
23/XII да — Петр Биринчи.
24/XII да — Этик кийган мушук (12.00), М. Ашрафий номидаги Тошкент давлат консерваторияси қошидаги опера студияси спектакли. ГОФМАН ЭРТАКЛАРИ (19.00).
26/XII да — Аида.
27/XII да — А. Навоий номидаги Ўзбек Давлат академик катта театрининг 60 йиллигига бағишланган ЮБИЛЕЙ КЕЧАСИ.
28/XII да — Пиковая дама.

Кундузги спектакллар соат 12.00 да, кечки спектакллар эса соат 19.00 да бошланади.

Билетлар театр кассасида соат 10.00 дан 19.30 гача сотилади, танаффус соат 14 дан 15.00 гача.
Маълумотлар учун телефон — 33-90-81.

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

27 НОЯБРЬ СОАТ 19.00 ДА

П Р Е М Ь Е Р А

Машраб Бобоев асари.
Ҳабибулла Раҳимов музикаси.

«МУШКУЛ САВДО»

(икки пардали музикали драма)

Саҳналаштирувчи режиссёрлар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби НОСИР ОТАБОЕВ, ОЛОВИДДИН МУҲИДДИНОВ.

Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ЭРГАШ ТОШМАТОВ.
Рассом — СОБИР БЕКМАТОВ.
Телефонлар: 45-16-33, 45-36-55.

«Ўзбекконцерт

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

9 ва 10 декабрь соат 16 ва 19.30 да
11 декабрь соат 19.30 да

Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг совриндори, республикада хизмат кўрсатган

«ЯЛЛА» АНСАМБЛИ

«ЧОЙХОНАДА ДУВ-ДУВ ГАП»

ЭСТРАДА КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Фаррух ЗОКИРОВ.
Билетлар соат 11 дан сотилмоқда.

ЯНГИЙЎЛДАГИ 8-ҒИШТ ЗАВОДЛАРИ БОШҚАРМАСИГА

шошилинч равишда қолипларга жойлаштирувчи, қолиплардан тушириб олувчи ишчилар

КЕРАК

Оилали кишиларга уй-жой, ёлғиз кишиларга ётоқхонадан ўрин берилади.

Адрес: Тошкент области, Янгийўл шаҳри, Самарқанд кўчаси, 34-уй. 8-ғишт заводлари бошқармаси.

Самарқанд автостанциясидан «Тошкент — Янгийўл» автобуси билан Янгийўл автостанциясигача бориб, Янгийўлда 1-маршрут автобусига ўтириб «8-ғишт заводлари бошқармаси» бекатида тушилади.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА

27 ноябрь соат 19.00 га белгиланган

«ЯНА БИР ҚУЛИШАЙЛИК»

ҲАЖВИЯ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

5 декабрь соат 19.00 га

КЎЧИРИЛДИ

«Ўзбекконцерт».

КОРХОНАЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЎЗБЕКИСТОН ҲИСОБЛАШ ТЕХНИКАСИ ВА ИНФОРМАТИКА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҲУЗУРИДАГИ

1985 ЙИЛДА ИШЛАБ чиқарилган СМ-1420

ИНФОРМАТИКА МАРКАЗИ ЭҲМларини

СОТАДИ

Справка учун телефон — 77-11-11.

СССР Агросаноат Банки Тошкент вилояти бошқармаси бўлим бошлиғи, партия ташкилотининг котиби Э. Ҳ. Маҳкамовга укаси

Абдупаттох Ҳакимович МАҲКАМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш Жамияти Тошкент вилояти кенгаши коллективи кенгаш аъзоси А. А. Ҳакимовага укаси

Саъдулла САИДХЎЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р — 12118. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс: 64684. Б.— 1729. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12